

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (1953) 1987 LIEPA-JULY 21

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Darbai ir medaliai

Kultūringuose kraštuose yra įprasta skirti ordinus, medalius ir kitokius žyminis asmenim, pasižymėjusiem savo darbais įvairiose srityse. Taip buvo ir nepriklausomoje Lietuvoje. Vieni gaudavo Gedimino, kiti Vytauto Didžiojo ordinus, įsteigtus valstybės, treči būdavo apdovanojami įvairių organizacijų žymenimis. Tai buvo ženklai, liudijantys neeilinį asmens pasidarbavimą tautos metu. Karo laikotarpiai turi savo žyminis, kurie liudija kario drąsą, pasiaukojimą, neeilinį žygi. Bet tai karinė sritis, kuri šiuo metu mums nėra aktuali. Mums rūpi dabartinis taikos metas, jai taip galima jį vadinti, gyvenimas, kuriame pasireiškia daug mūsų tautiečių nepaprastomis pastangomis įvairiose srityse. Apie jų darbus sužinome dažnai tik po jų mirties, kai jokie žyminis nebėra aktualūs. Tik tai kultūrinėje plotmėje JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos dėka iškilnesnį kūrėjai pagerbiami bei įvertinami premijomis bei atitinkamais raštais. Visuomeninėje-politinėje srityje tokių premijų platesniu mastu, išskyrus kunigo J. Prunskio įsteigtą visuomeninio premiją ir dar vieną kitą smulkesnį mostą, kol kas negirdėti. Negirdėti apie tokius žyminis ar premijas ir lietuvių švietimo srityje visos išeivijos ar paskirų šalių mastu.

PAPRASTAI jokie medaliai neatsiranda be iškilų darbų. Medaliai būna darbų liudytojai. Darbai dažnai būna nematomi, o jų liudytojai medaliai – matomi. Jie prabyla visuomenei apie atliktus darbus, iškelia juos viešumon, pabrėžia jų vertę, kuri be jų galbūt visai nebūtų pastebima. Tai sudaro medalių, ordinų bei visų kitų žyminų prasmę. Bet toji prasmė gali būti iškreipta nesąžiningų žmonių, įsiskandžių vien tuščios garbės, neparemtos darbais. Tokiais atvejais gauti žyminis liudija ne asmens nuveiktus darbus, bet neužtarnautą garbę, kuri skamba plačiai, bet tuščiai. Tokia garbė tampa apgaule, kuri ankščiau ar vėliau sprogs kaip muilo burbulas, atnešantis gėdą vietoje garbės. Kiekviename krašte tokių tuščios garbės medžiotojų netrūksta. Jų nestokoja ir mūsų išeivija. Medaliais suinteresuoti paprastai patys organizuoja jų gavimą, manydami, kad tos pastangos liks niekieno nepastebėtos. Bet visuomenė tokius atvejais jaučia, kada medalis ar ordinas yra savo pastangomis sumedžiotas ir kada jis yra užtarnautai gaunamas. Tasai jausmas viešumoje dažniausiai nepasirodo, bet tyliai glūdi visuomenėje, kuri kažkaip savaimingai jaučia asmens vertumą ar nevertumą medalių apdovanojimų proga. Dėl to skirstantieji medalius bei ordinus privaletų turėti geras svarstyklės, kuriose lemtų ne pinigai, o darbai.

IŠEIVIJOS gyvenime apdovanojimų medaliais, ordinais, titulaus netrūksta. Vieni ateina iš lietuvių išeivijos vadovaujančių sluoksnių, kiti iš nelietuvių. Iš ligšiolinių apdovanojimų matyti, kad jie buvo apgalvoti, pasverti ir nenuskambėjo tuščiai, nors priekaištų netrūko, nes nuopelnų pasvėrimas yra gana nelengvas. Tai ne cukrus, kurį galima būtų tiksliai pasverti. Dėl to pasitaiko nepastebėtų asmenų, nors labai pasižyminčių savo darbais. Vienas tokių yra dr. Vytautas Dambra, ilgai dirbęs JAV diplomatinėje tarnyboje, dabar gyvenantis Venezueloje. Tai nepaprastos energijos ir iniciatyvos žmogus, plačiai pasireiškęs lietuviškame ir nelietuviškame – tarptautiniame gyvenime stambaus masto darbai. Atrodo, kad lietuviškame gyvenime jis buvo iki šiol nepastebėtas mūsų veiksmų ir tinkamai neįvertintas. Bet jis gana greitai buvo pastebėtas Venezuelos vyskupų ir rekomenduotas Vatikanui, kuris įvertino dr. Dambrovos darbą ir pagerbė jį Šv. Gregorijaus Didžiojo ordinu. O jo darbai įvairūs. Bene didžiausias jų – straipsniai didžiojoje Venezuelos spaudoje daugiausia ideologinėm ir politinėm temom. Tų straipsnių jau yra sutelkti du rinkiniai: "El grito de Lituania" ir "El grito baltico" (Lietuvos šauksmas ir Baltijos šauksmas). Jie labai ryškiai liudija, ką vienas žmogus savo iniciatyva gali padaryti pavergtų kraštų laisvės byloje.

KANADOS ĮVYKIAI

Slaptai atplaukė indiečiai

Skandalingas spragas Kanados imigracijos įstatymuose atskleidė nelegalus 155 tamių atvykimas Kanadon 1986 m. rugpjūčio 11 d., jų slaptas išlipimas Niufundlandijoje. Jie sakėsi esą politiniai pabėgėliai iš Sri Lankos, Kanadon atplaukė iš Indijos. Tik vėliau paaiškėjo, kad Kanadon tamiškai atplaukė specialiai pasisamdytu transportu iš V. Vokietijos, suvilioti geresnių galimybių Kanadoje. Triukšmū nutilus, šiai grupei buvo leista pasilikti Kanadoje, kol bus atliktas išsamus tyrimas, su apeliacijomis galintis trukti keletą metų. Jie gavo leidimą dirbti ir jau susirado darbus. Kanados ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė, norėdama sustabdyti sparčiai augantį tariamų politinių pabėgėlių antplūdį Kanadon, paruošė naują įstatymą, tokiomis atvejais leidžiantį greitai ateivių patikrinimą ir jų išstėmimą.

mą iš Kanados, nesusilaikęs politinio pabėgėlio teisių. Deja, tas įstatymas tebėra nepatvirtintas į vasaros atostogas išskubėjusių parlamento narių. Spraga liko neužkimšta, leidama kitai ateivių grupei pakartoti pernai vasarą tamių pasirinktą taktiką.

Charlesville kaimelio gyventojus N. Skotijoje ankstyvą ūkanotą liepos 12, sekmaidienio, rytą pažadino barzdoti indiečiai su turbanais ant galvų, įsiskandę geležinkelio ir netgi taksių važiuoti Torontan. RCMP policija nelegalius atvykėlius nugabeno į Halifaxą ir izoliavo karinių Kanados pajėgų bazėje. Ten 173 vyrai ir viena moteris pasiprašė politinės globos. Jie sakėsi laivu pabėgę iš Indijos gegužės 20 d. Apklausinėjame paaiškėjo, kad didžioji atvykėlių dalis yra sikai, pasižymintys didele neapykan-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvaitės su plakatu prie Šv. Petro bazilikos Romoje. Įrašas plakate: "Christianita - Fortezza Lituana" (Krikščionybė - Lietuvos stiprybė). Šis šūkis vartojamas Kanados lietuvių vietinėse Lietuvos krikščionybės iškilnėse. Virš Šv. Petro bazilikos durų matyti palaimintuojų paskelbtos arkivyskupo JURGIO MATULAIČIO portretas

"Kasdien lankau jūsų tėvynę..."

Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" italų kalba, o jo savaitraštines laidos įvairiomis kalbomis daug rašė apie Lietuvos krikščionybės iškilnes Romoje

Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" Lietuvos krikščionybės sukakties iškilnes Romoje plačiai aprašė net dviejuose numeriuose. 1987 m. birželio 30 – liepos 1 dienos laidoje pirmame puslapyje didelė raidėm paskelbė per visą puslapį: "Arkivyskupas Giorgio Matulaitis-Matulewicz yra dovana K. Bendrijai ir lietuvių tautai sukurtoji metai". Antrinė antraštė: "Jonas-Paulius II šešių šimtmečių krikšto sukakties šventėje baltiškos tautos ir buvusio Vilniaus ganytojo beatifikacijoje".

Prie nuotraukos pamaldų, kurias laikė pats Šv. Tėvas Šv. Petro bazilikoje, įdėta jo kalba su antrašte "Kasdien lankau savo maldose jūsų tėvynę...". Tęsinys tos kalbos nukeltas į 4 ir 5 puslapius, kurie skirti iškilnių aprašymui bei Šv. Tėvo kalboms, pasakytoms lietuviams, ir nuotraukoms.

Pirmame puslapyje taipgi įdėta Šv. Tėvo kalba, pasakyta birželio 28 d. per "Viešpaties angelo" apeigas. Prie tos kalbos pridėta Aušros Vartų Marijos paveikslas nuotrauka ir antraštė: "Aušros Vartai Vilniuje – vilties ženklas" (Vilnius visur rašomas lietuviškai). Vienoje tų nuotraukų matyti lietuvių laikoma ilgą juosta su įrašu: "Christianita - Fortezza Lituana" ("Krikščionybė - Lietuvos stiprybė"), šūkis, paruštas Toronte ir atgabentas Romon).

Tarp aštuonių nuotraukų, pačiame puslapyje viršuje, matyti nuotrauka vyskupo, parpuolusio prie Šv. Tėvo kojų. Tai Telšių vyskupas A. Vaičiūnas, dėkojantis Jonui-Pauliui II už jo didelį palankumą sovietinėje priespaudoje kenčiančiai Lietuvai. Jį savo rankomis paima Šv. Tėvas ir apkabina.

Šv. Tėvo telegrama

"L'Osservatore Romano" 1987 m. liepos 2 d. laidoje, pirmame puslapyje, išspausdinta Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II telegrama arkivyskui L. Poviloniui Kaune lotynų kalba ir pastarojo atsakymas taip pat lotynų kalba. Tai Šv. Tėvo sveikinimas lietuvių tautai jos

krikšto 600 metų sukakties iškilnių proga.

Pažymėtina, kad telegramos tekste žodis Baptismi (consecrantes in sollemni Lituaniae Baptismi commemoratione) rašomas be kabučių, nors itališkuose ir angliškuose tekstuose tas žodis daug kur rašomas kabutėse. Matyt, tose kalbose norima pabrėžti, kad krikščionys ne kraštas, ne tauta, o paskiri asmenys. Lietuvių kalboje kabutės rodytų, kad kalbama apie netikrą, suvaizdintą krikštą. Dėl to jos čia nereikalingos.

Šalia dienraščio "L'Osservatore Romano", Vatikanas leidžia tuo pačiu vardu savaitraščius anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų, portugalų, lenkų kalbomis. Visose laidoose buvo daug rašoma apie Lietuvos krikščionybės sukaktį ir jos iškilnes Romoje. Pavyzdžiui, angliškose laidos 1987 m. birželio 29 d. pirmame puslapyje įdėtas Aušros Vartų Marijos paveikslas Vilniuje (rašo lietuviškai) ir apaštalinis Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II laiškas Lietuvos vyskupams, kurio tęsinys užima antrą ir trečią puslapius. Pridėtos dvi iliustracijos – lietuviško kryžiaus ir Lietuvos globėjo Šv. Kazimiero (1749 m. graviūra).

Ketvirtame ir penktame puslapyje išspausdintos Šv. Tėvo kalbos ir pridėta iliustracija – senoviškas Vilniaus vaizdas.

Žemutinėje puslapyje dalyje išspausdinta palaimintojo Jurgio Matulaičio biografija ir nuotrauka. Palaimintojo pavardė antraštėje rašoma Matulaitis-Matulewicz, tekste – pradžioje "Jurgis Matulaitis (Matulewicz)", o vėliau tik "Matulewicz".

Kitame "L'Osservatore Romano" angliškose laidos numerio, būtent 1987 m. liepos 6 d., 6, 7 ir 8 puslapių paskirti Šv. Tėvo kalboms lietuvių krikšto sukakties ir Jurgio Matulaičio beatifikacijos proga. Stambi antraštė skelbia: "Arkivyskupas Matulaitis yra dovana K. Bendrijai ir lietuvių tautai sukurtoji metai". Pridėtos penkios iškilnių nuotraukos, kurių viena su šūkiu "Christia-

nita - Fortezza Lituana". Šiuose puslapiuose vartojama lietuviška pavardė – Jurgis Matulaitis.

Kitų kalbų laidoose buvo skelbiama maždaug ta pati medžiaga. Be to, Vatikaną radijas daugeliu kalbų transliavo informacijas apie Lietuvos krikščionybės iškilnes.

Dienraštis "L'Osservatore Romano" 1987 m. birželio 30 – liepos 1 d. laidoje, šalia Šv. Tėvo kalbos lietuviams audiencijoje išspausdinta ir jo kalba lenkų maldininkų grupei, atvykusiai į Jurgio Matulaičio beatifikacijos iškilnes, nes šis palaimintasis ilgą laiką studijavo ir darbavosi Lenkijoje. Lenkų audiencijoje dalyvavo vyskupai – kardinolas H. Gulbinowicz iš Breslaujos, Kielecų vyskupas S. Szymbek su savo pagalbininku M. Jaworski, Balstogės administratorius mons. E. Kisiel, Lomžos vyskupas J. Paetz, Sandomiro-Radomo vysk. E. Materski su savo pagalbininku M. Zimalak, Lodzės vysk. pagalbininkas B. Bejze. Kartu su jais dalyvavo gausūs vienuoliai marionai su vyriausiu vadovu kun. D. Petraičiu ir atstovės Eucharistijos tarnaičių vienuolių, įsteigtos arkiv. Jurgio Matulaičio.

Žodis lenkams

Minėtasis savaitraštis išspausdino itališkai Šv. Tėvo kalbą lenkams maldininkams, dalyvavusiems audiencijoje 1987 m. birželio 29 d. Šv. Tėvas, paminėjęs Lietuvos krikščionybės sukakties ir Jurgio Matulaičio beatifikacijos iškilnes, pabrėžė, kad pastarasis yra didis lietuvių tautos ir Kristaus Bendrijos sūnus, susijęs su savo tauta gimimu ir tarnyba. Jis taip pat buvęs surištas su Lenkija bei jos K. Bendrija, ypač su kai kuriomis jos vyskupijomis.

Atspasakojęs palaimintojo Jurgio Matulaičio biografiją, Šv. Tėvas kvietė lenkus maldininkus melstis už Lietuvos K. Bendriją, kuri esanti susijusi per ištisus šimtmečius su Lenkijos K. Bendrija, melstis už "mūsų brolius lietuvius, kreipiant savo širdis ir mintis ypač į Aušros Vartų Madoną". M.

Pasaulio įvykiai

POLITINĖ MASKVOS ATOLYDĖ LIUDIJA PASKELBTAS oficialus R. Vokietijos kompartijos vado E. Honeckerio apsilankymas V. Vokietijoje š. m. rugsėjo 7-11 d.d. Bonnon jis planavo atvykti jau 1983 ir 1984 m., bet abiem atvejais oficialaus vizito turėjo atsisakyti dėl spaudimo iš Maskvos. Pernai naujos įtampos tarp V. Vokietijos ir Sovietų Sąjungos atnešė kanclerio H. Kohlio "Newsweek" žurnale paskelbtas propagandinės naudos siekiančio M. Gorbačiovo palyginimas su Trečiojo Reicho propagandos ministru J. Goebbelsu. Devynis mėnesius trukusį įtampą dabar užbaigė V. Vokietijos prez. R. von Weizsaeckerio apsilankymas Maskvoje ir susitikimas su M. Gorbačiovu. Pastarasis atsisakė kalbėti apie abiejų Vokietijų sujungimą, bet pritarė jų ekonominiam suartėjimui, kuris yra labai reikalingas R. Vokietijai. E. Honeckeriui teks būti pirmuoju R. Vokietijos vadu, apsilankiusiu V. Vokietijoje. Jis yra kilęs iš Saarlando, kur Wiebelskirchene tebegyvena jo sesuo. Be šios vietovės ir Bonnos, E. Honeckeriui teks lankytis Diuseldorfe, Esene, Triere ir Miunchene, kur yra numatytas susitikimas su Bavarijos premjėru F. J. Strausu. R. Vokietijoje buvo paskelbta amnestija kaliniams, oficialiai susieta su komunistinės R. Vokietijos trisdešimt aštuntosiomis metinėmis š. m. spalio 7 d. Neoficialiai ji jungiama su E. Honeckerio apsilankymu V. Vokietijoje. Amnestija negalės pasinaudoti asmenys, nuteisti kalėti už karinius nusikaltimus, špionažą ir žmogžudystes. Amnestija betgi apims politinius kalinius, bausmės sulaukusius už bandymą pabėgti iš R. Vokietijos, vengimą karinės prievolės, opoziciją komunistui. R. Vokietija taipgi tampa pirmąja šalimi Varšuvos sąjungoje, panaikinusia mirties bausmę. Spėjama, kad netrukus įvyks ir oficialus M. Gorbačiovo apsilankymas R. Vokietijoje, kai iš ten bus grįžęs E. Honeckeris.

Rinkimai Australijoje Australijos darbiečių premjeras Robertas Hawke buvo paskelbęs parlamento rinkimus, norėdamas tapti trečią kartą iš eilės rinkimus laimėjusiu darbiečių premjeru. Opozicinės partijos – liberalų ir tautinė gyveno viltimi, kad šį kartą joms pavyks sudaryti koalicinę konservatorių vyriausybę, premjeru pasirinkus liberalų vadą J. Howardą. Balsuotojus jos viliojo pažadais sumažinti pajamų mokesčių, kai tuo tarpu premjeras R. Hawke, kadaise buvęs darbo unijų vadu, žadėjo tęsti ligšiolinę varžtų politiką, siekiančią ekonominės gerovės Australijai. Rinkimus vėl laimėjo darbiečiai, netgi padidinę savo atstovų skaičių parlamente.

Valdžios karuselė Romoje atsisistatydino laikinajai vyriausybei parlamento rinkimų laikotarpįje vadovavęs krikščionių demokratų premjeras A. Fanfanis. Prez. F. Cossiga pakvietė krikščionių demokratą G. Gorią,ėjusį finansų ministerio pareigas, sudaryti koalicinę vyriausybę. Valdžios karuselėje tai būtų jau keturiasdešimt septintasis ministrų kabinetas pokarinėje Italijoje. Kandidatas į premjerus G. Goria yra jaunusnės kartos politikas, turintis tik 43 metus amžiaus. Jo vadovaujamai vyriausybei jau pritaria krikščionys demokratai, respublikoninkai, socialdemokratai ir liberalai, bet vis dar yra pasiūliaus B. Craksio vadovaujami socialistai. Dėl jų nesutarimų su krikščionimis demokratais ir buvo paskelbti parlamento rinkimai birželio 14-15 d.d. Deja, jie ir vėl pasibaigė be rinkimus su atstovų dauguma laimėjusios partijos, palikdami nesibaigiančią koalicinės valdžios karuselę. Rinkimai tik išryškino geroką komunistų partijos populiarumo sumažėjimą.

Šiame numeryje:

Darbai ir medaliai

Neeiliniai darbai reikalingi neeilinio, viešo įvertinimo

"Kasdien lankau jūsų tėvynę..."

Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II rūpestis lietuvių tauta

Baltijos kraštų byla Amerikoje

Dvi rezolucijos Amerikos kongrese Baltijos valstybių klausimu

Kontrasto kraštas Čilė

Išpūdziai pastabaus keliautojo, mačiusio didelių kraštutinumus

Amerikos teismai pasitarnauja sovietams

Ižvalgus amerikiečių straipsnis apie karo nusikaltėlius

Du sovietiniai teismai Sibire

Patirtis buvusios Sibiro tremtinės, gyvenančios Kanadoje

Didžiai įvertintas lietuvių darbas

Šv. Tėvo paskirtas Šv. Gregorijaus D. ordinas dr. V. Dambrovai

Trys dienos Lietuvai

Lietuvos krikščionybės sukaktis V. Vokietijos Stuttgarte

Lietuvos praeitis tarptautinėje šviesoje

Akademines svarstybos Romoje apie Lietuvos krikštą

Pastabos apie Čechovo "Vyšnių sodą"

Lietuvis žurnalistas apie veikalo pastatymą Stratfordo festivalyje

Amerikos teismai pasitarnauja sovietams

Išvalgus amerikiečio straipsnis mėnraštje "Freedom at Issue"

Niuorko kas du mėnesius leidžiamame žurnale "Freedom at Issue" 1987 m. gegužės-birželio laidoje buvo išspausdintas Rockford instituto vice-prezidento Michael Warder straipsnis apie JAV ir Sovietų Sąjungos bendradarbiavimą traukiant įtariamus karo nusikaltėlius teismo atsakomybėn. Jis rašo:

"Jungtinių Amerikos Valstybių teisingumo departamento specialiu tyrimu įsteigta OSI ("Office of Special Investigations") pasiuntinys kasdien keturis kartus išvyksta iš šios įstaigos. Jis paprastai užsuka į sovietų ambasadą už kelių blokų, kur jis pristato ir paėmą dokumentus. Šitoks bendradarbiavimas palengvina pagyrimo vertą įtariamą Antrojo pasaulinio karo nusikaltėlių teisminių procesų nuspęstį, ar imigruodamas asmuo sakė tiesą užpildydamas anketas apie savo galimus karo nusikaltimus. Tai yra vienintelis JAV teismų tikslas. Jeigu teismas nusprendžia, kad įtariamasis asmuo yra kaltas, tai tada jam yra atimama pilietybė ir pradedama ištremimo byla. (...) JAV ir Sovietų Sąjungos bendradarbiavimas sujungia jų valdžias kovai prieš senstančius JAV piliečius, kurie pateko į sukūrį kovų tarp Stalino ir Hitlerio dėl vidurio Europos kontrolės.

Asmenims, įsivėlusiem į šias bylas, kyla daug nelengvai išsprendžiamų klausimų. Ne tik sunku yra surasti liudininkus ir remtis jų netobula atmintimi, bet dar priedo reikia neužmiršti Antrojo pasaulinio karo ir holokausto traumas.

Ar mes turėtume teisti karo nusikaltėlius? Šis dalykas turėtų būti visiškai aiškus: šių nusikaltimų žiaurumas reikalauja teigiamo atsakymo. Čia neturėtų galioti laiko ribos statutas. Vis dėlto, bandant pasmerkti arba išteisinti įtariamus karo nusikaltėlius, kaip istorija rodo, iškyla rimtos problemos. Reikia apsvastyti sąlygas, kuriose tariamieji kolaborantai veikė, apžvelgti tada buvusias aplinkybes, patikrinti ankstyvesnes karo nusikaltimų įvertinimo pastangas ir tik tada įvertinti mūsų dabartinius bandymus".

M. Warder rašo: 1948 m. išvietintų asmenų akte, pagal kurį 400,000 išvietintų asmenų iš Baltijos krašto, Lenkijos, Ukrainos, Rumunijos ir Jugoslavijos atvyko į JAV, pasakyta, kad asmenys, kurie bendradarbiavo su naciais civilinių asmenų persekiojime

arba savanoriškai kovojo jų pusėje, negali imigruoti į JAV, — tačiau, atsižvelgiant į to meto sąlygas, sunku yra padaryti sprendimą. Autorius primena atvejus ukrainiečių nacionalistų vado Banderos, kurio partizanai kovojo ir prieš Staliną, ir prieš Hitlerį, vokiečių paimtus į belaisvę raudonarmiečių, kuriems grėsė bado mirtis, jeigu jie nestos į vokiečių kariuomenę, ir trijų žydų (Friedman, Tencer ir Lewy), kurie buvo geto bei koncentracijos policininkais, ir mušė žydus.

Žymiausių nacių karo nusikaltėlių teismas įvyko 1945-6 m. Niurnberge. Šis teismas, autoriaus nuomone, sukėlė etinių ir teisinių problemų. Jis pateikia du pavyzdžius: vienas iš keturių "karo nusikaltimų" buvo karo suokalbis. Bet argi ne Stalinas su Hitleriu 1939 m. sąmokslavo sukelti karą Rytų Europoje? O kaip su Katinų žudynėmis, kur tūkstančiai lenkų karininkų belaisvių buvo išžudyti? Niurnbergo teisme šie nusikaltimai sovietų prokuroras R. Rudenka bandė priskirti vokiečiams, bet kadangi visi įrodymai liudijo, kad tai įvykdė sovietai, teisėjai nusprendė šios bylos neminti.

Etinę problemą taip pat sudaro ir OSI direktorių Walter Rochler ir Allan Ryan kolaboracija su sovietais. Nuvykę į Sov. Sąjungą juodu kalbėjosi su prokuroru R. Rudenka, kurio vadovaujami enkavedistai 1953 m. žudė Vorkutos koncentracijos kalinius. OSI atstovai taip pat kalbėjo su kitu sovietų prokuroru A. Rekunkovu, kuris ištremė Sacharovą į vakariečių uždara Gorkio mietą. Po pirmo OSI direktorių vizito Sovietų Sąjungoje bei pastarojo pradžioje invaziją į Afganistaną. Straipsnio autorius rašo: "Nepaisant to buvo susitarta dėl bendradarbiavimo. Susitarimo smulkesnės nėra žinomos, nes joks rašytas sutarties dokumentas, kuriuo gynimo advokatai arba viešojo publika galėtų pasinaudoti, nebuvo paskelbtas. Ligi šio susitarimo JAV jokių sovietinių dokumentų arba liudijimų karo nusikaltėlių pajieškose nepriimdavo. (...)".

Priežastys, dėl kurių sovietai ėmė įieškoti nacių kolaborantų, labai mažai arba ir nieko bendro neturi su holokaustu. Faktiniai tai Stalinas ir jo įpėdiniai rodė pastovų antisemitizmą. Norėdamas gauti vakariečių pagalbą, Stalinas karo metu įsteigė priešfašistinių žydų komitetą, kuriam vadovavo Solomon Mikhoels. Po

karo Stalinas ėmė su patosu kalbėti apie žydų "bešaknį kosmopolitizmą" ir šiam posakiui prieštaraujantį "buržuazinį nacionalizmą".

1948 m. Mikhoels buvo pastumtas po sunkvežimio ratais. Kaip Raul Hilberg knygoje "Europos žydų sunaikinimas" pabrėžia, sovietai Hitlerio koncentracijos stovyklomis beveik visai nesidomėjo. Jų Niurnbergo teismui pristatytame pradiname karo nusikaltėlių sąraše buvo beveik vieni Rytų fonto karininkai ir Rytų krašto administratoriai".

Sovietų antisemitizmas nemirė kartu su Stalinu. Žydai, pagal sovietų propagandą, patys buvo kalti dėl holokausto. Tai buvo pakartota sovietų 1985 m. išleistoje "Baltojoje knygoje", kuri, pagal straipsnio autorių, yra pikto antisemitizmo pavyzdys.

Michael Warder manymu, sovietams ne tiek rūpi patraukti tariamus karo nusikaltėlius teismo atsakomybėn, kiek panaudoti tuos teismus savo politiniams tikslams ir tuo diskredituoti išeičius iš Sovietų Sąjungos, kurie dažniais atvejais pateikia apie juos neigiamą informaciją.

Straipsnio autorius cituoja ištrauką iš Ladislavo Bittmano knygos "KGB ir sovietų disinformacija": "Tikri politiniai pabėgėliai iš Sov. Sąjungos buvo visada sovietų valdžios atsikėrimo taikiniais. Jie tam panaudoja visą spektrą įvairių metodų, pradedant gandaiis bei klastojimais, baigiant pagrobimais ir žudymais".

Sovietų propaganda taip pat kaltina ir JAV dėl tariamų karo nusikaltėlių globojimo. Straipsnio autorius rašo: "Sovietų pastangos patraukti karo nusikaltėlius teismo atsakomybėn nėra visu pirma teisingumo įieškojimas; vietoj to karo nusikaltėliai yra lyginami su 'tėvynės išdavikais', ir visuomenė yra vėl perspėjama nebendradarbiauti su priešais, tai yra Vakarų pasauliu, o ypač JAV".

Net saikingas alkoholio kiekis kenksmingas

Per daug alkoholio, aišku, yra blogas dalykas. Tarp kitų dalykų jis naikina kepenis ir žaloja smegenis. Sakoma, kad saikingas alkoholio vartojimas nėra kenksmingas. Bet taip nėra — tvirtina dvi neseniai atliktos studijos, kurios rodo, kad maži ir saikingi alkoholio kiekiai gali sukelti moters krūtų vėžį. Mažiau nei vienas

stiklis kas antrą dieną padidina krūtų vėžio riziką beveik 50%.

Nauji duomenys yra sukrečiantys: viena iš 11 moterų gali gauti krūtų vėžį. Šios studijos įjungė alkoholių į kitų veiksmų eilę — pažengusių amžių, ankstyvas mėnesines, vėlyvą mėnesinių sustojimą, vėlyvą kūdikio gimdymą ar jo kūdikio nebuvimą, motiną ar seserį, sergančias šia liga. Moteris negali pakeisti šių veiksmų, bet gali pakeisti alkoholio vartojimą. Tai ir siūlo autoriai straipsnių, išspausdintų "New England Journal of Medicine".

Harvardo studija, analizavusi krūtų vėžį tarp 89,538 gailėstingų seserų per ketverius metus, rodo, kad moterims, išgeriančioms daugiau kaip devynis stiklėmis per savaitę rizika yra didesnė 60% už negeriančias moteris. Nuo trijų iki devynių gerimų per savaitę rizika padidėja 30%.

Vėžio instituto mokslininkai, studijavę 7,188 moteris per dešimt metų, priėjo dar liudnesnę išvadą: išgerimas alaus tik du trečdalius butelio per savaitę padidina riziką 40%. Išgerimas iki trijų stiklėlių per savaitę padidina riziką 50%, o daugiau kaip trijų — padidina riziką 60%.

Kitoje studijoje kai kurie mokslininkai nustatė, kad neigiama alkoholio įtaka daugiausia priklauso nuo moters gerimo istorijos iki 30 metų.

Žinomas epidemiologas Saxon Graham, kurio vedamasis straipsnis lydejęs studijas, paskelbtas "New England Journal of Medicine", sako, kad ir moteris be žinomų rizikos veiksmų turėtų gerti labai saikingai arba visškai negerti. ("U.S. News & World Report" 1987. V. 18).

Paruošė J. Str.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gausiami kontakto lęšiai

(contact lenses)

Visi sakiniai, kurie reikalingi teismo protokole ir parašyti pagal kuriuos Šėgilas buvo teisiamas, slydo pro mano ausis, nepalikdami pėdsakų. Ypač, kad kai kurių sakinių visai nesupratau. Laukiau paties sprendimo. Jis buvo toks: Šėgilas nuteisiamas at-

likti bausmę stovykloje vienerių metų laikotarpiui.

— Juk tai mirties bausmė, šmėkštelėjo mano galvoje. Nė vienas, kuris gavo metus stovyklos, nebesugrįžo. Vargšas Šėgliukas. Jis bus grynas našlaitis, nes pamotė jo nekenčia.

Enkavedistas davė ženklą Šėglo žmonai, kad atsisveikintų su vyru. Šėglienė, kaip negyva lėlė pabučiavo vyrą ir pasitraukė į šalį. Dabar tėvo kaklą apkabino liesos, plonais pirščiukais mažojo Šėgliuko rankutės. Jis glaudžiai, glaudžiai prispaudė prie tėvo, tartum norėdamas jį įsisuiurti, kad jokia jėga jo negalėtų atplėšti. Po valandėlės senis Šėgilas švelniai nuėmė berniuko rankutes nuo savo kaklo, apkabino sūnelio pečius ir tyliai jam kalbėjo.

Žmonės ėmė kilti iš savo vietų. Dvi moterėlės iš Lietuvos ėjo pro mane dūrų link. Viena iš jų pasakė:

— Man labiausiai gaila to vaikelio "siratėlės". — Ir nubraukė pirštu per skruostą nuriedėjusią ašarą. Ir man buvo Šėgliuko labai gaila.

Visi ėjo iš "salės" ir aš išėjau. Šėgilas stovykloje mirė.

Ir mane teisė

Atėjo 1943 m. žiema. Mūsų brigadą išvarė miško kirsi. Šį kartą toli nuo namų. Kol nukėblindavom į kirtavietę, praeidavo geras pusvalandis ar kiek daugiau. Kol grįždavom, taip pat. Mano gerieji, smagieji veltinukai pirmieji pajuto, kad tai tolimas kelias. Jų padai, ypač kulnai, ėmė plonėti, kol vieną dieną prakiuro. Nunešiau taisyti (visokią avalynę taisydavo lietuvius tremtinys, kurio pavardės nebeatminu). Į darbą tą dieną, savaime aišku, neišėjau, nes kitokio šilto apavo neturėjau. Kai komendantė ateis patikrinti, pasakysiu tiesą, juk kiekvienam aišku, kad žiemą basa į mišką neisi.

Kaip ir tikėjau, dar gerokai prieš vidurdienį, storu veltiniu apmuštos durys šlamstelėjo. Pirmiausia jose pasirodė ilga, smaila, raudona komendantės nosis, o paskui ir ji pati. Dar gerai į kambarelį neįėjus, ėmė šaukti:

— Kodėl ne darbe? Ach vot, kai neišvarai į darbą, tai ir sėdi namie. Prakeikti litovai, tinginiai, simulantai. Sakyk, kodėl į darbą neišėjai?

Aš jai trumpai paaiškinau kodėl. Rytoj, kai tik turėsiu kuo apsiauti, išeisiu.

— Meluoji, — rėkė ji. — Tu tyčia neišėjai į darbą "svolač". Aš tave į teismą paduosiu už pravaikštą. Matai, kokia "parazitka".

Kad komendantė ant manęs rėks ir koliosis, galima buvo tikėtis. Ji rėkdavo ant visų, reikia ar nereikia. Net ant Semaškos pernai vasarą rėkė:

— Durniau, pasenai, o arti nemoki!

Semaška, visą amžių ūkininkavęs, arti nemokejo.

Tačiau, kad ji mane į teismą paduotų už pravaikštą, kai taip suprantama kodėl neišėjau į darbą, nesitikejau. Apsirikau. Komendantė mane į teismą padavė.

Neilgai trukus, gavau raštišką pakvietimą į teismą kaip kaltinamąjį.

Teismas bus ateinantį sekmadienį Ustlochčime. Mane teis už pravaikštą. Dievaž, nusikaltusi nesijaučiau. Iš pradžių net teismo nelabai bijojau, nes jis bus nepavyzdinis. Bet vis tiek buvo neramu, ir juo toliau juo labiau. Visą laiką galvojau, kaip reikės pasiteisinti rusiškai, nes mano rusų kalba šluba, net labai šluba. Vieną žodį ar vieną sakinį pasakysiu ne taip ir mane gali priešingai suprasti.

Eidama į teismą, nebe juokais jaudinaus. Įėjus į vadinamąją teismo salę, iš tikrųjų į vieną iš kontoros kambarelių, nieko daugiau nemačiau, kaip tik raudona medžiaga apdengta stalą. O kai atėjo teisėja su dviem be galo susiraukusiom tarėjom, pastebėjau ir jas. Bet komendantės išsyr nepastebėjau, nors ji buvo čia pat.

Teisiami buvo keli žmonės nelietuviai. Mane teisė pirmąja.

Kalbėjo komendantė. Ji mane kaltino. Sakė, kad aš tyčia neišėjau į darbą, nors ir galėjau. Po to, teisėja liepė man pasiaiškinti. Sakiau, kaip iš tikrųjų buvo kiekvieną sakinį apgalvodama. Kai baigiau, vieno tetroškau, kad tik tos moterys būtų mane teisingai supratę.

Teisėja ir tarėjos išėjo pasitarti.

— Nejaugi jos niekad nebaigs tartis? — galvojau laukdama sprendimo.

Galų gale, po amžių, kaip man atrodė, prie stalo su raudonu užtiesalu atsirado teisėja ir tarėjos. Visiems patalpoje stovint, teisėja iškilmingu balsu ėmė skaityti sprendimą. Klausiau įsitempus, bet mažai ką supratau: tiek nežinomų žodžių ir sakiniai tokie ilgi. Teisėja baigė skaityti, o aš taip ir nežinojau nuteistą ar ne.

Tik kai teisėja, kreipdamasi į komendantę, kažkodėl nepatenkintą teismo sprendimu, pasakė:

— Jūs galite tą pilietę nubauti administracine bausme, pvz. atimti jai duonos kortelę kokiom šešiom savaitėm, supratau, kad mane išteisino arba nubaudė sąlyginai.

Teisėjos pasiūlymu komendantė buvo patenkinta. Ji net neiškentė nepasakius:

— Kai pasėdėsi šešias savaites be duonos, tai pravaikštą daugiau nebedarysi.

Nieko nesakiau komendantei. Tik iš teismo salės išėjau su švine širdim, nes iš patyrimo žinojau, kad kontora moka duoną iš tremtinių atimti. Šešios savaitės be duonos — juk tai mirtis.

Vakare negalėjau užmigti. Galvojau, kas atsitiktų su Ramučiu, jei aš numirėčiau. Ką dar galima būtų iškeisti į duoną iš tų skarmalų, kurie buvo likę? Aišku, nieko nesugalvojau, nes to šlamšto, kurį dar turėjau, niekas nepirks. Gal tik odinius diržus, kuriais buvo surišti mūsų ryšuliai. Tačiau, jei ir pasisektų juos iš-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Sv. Tėvas JONAS-PAULIUS II sveikina si lietuviais maldininkais audiencijų salėje 1987 m. birželio 27 d. Iš dešinės: M. VAITONIEŠIS, Anapilio sodybos korporacijos ir Lietuvos kankinių parapijos tarybos pirmininkas J. ANDRULIS, "Tėviškos žiburio" administratorė S. ANDRULIENĖ ir kt. "L'Osservatore Romano"

Du sovietiniai teismai Sibire

Vietname buvo teisiamas lenkas, kitame – lietuvė, dabar gyvenanti Kanadoje

Pavyzdinis teismas

1943 metais. Jau visai besibaigiant darbams pagalbiniam ūkyje, pasklido gandas, kad ateinantį sekmadienį į Ustlochčimą atvažiuoja pavyzdinis teismas. Teis Šėgla, lenką iš Lenkijos už valstybinio turto grobstymą. Žmonės kalbėjo, kad tas pagrobtais valstybinis turtas buvo 10 bulvių.

Ustlochčime gyveno iš viso tik dvi lenkų šeimos, atvežtos iš Lenkijos anksčiau už mus: Šėgilas su antrąja žmona ir pirmosios žmonos sūneliu bei antras labai aukštas ir laibas vyras su šeima. Sakydavo, kad tie abu lenkai yra buvę Lenkijos armijos karininkai.

Jau šeštadienį į "daržinę" (taip mes vadindavom didelį tuščią baraką) prinešė daug suolų, kelias kėdes ir stalą. Sekmadienio rytą per barakus perbėgo komendantė, primindama, kad būtinai reikia nueiti pažiūrėti, kaip bus teisiamas Šėgilas už valstybinio turto grobstymą.

Mes ir be jos žinojom, kad į teismą nueiti negalima, nes nebuvo teismo posėdyje persekios, ypač, jei į teismą susirinks mažai žmonių. Žinojom taip pat, kad kaltinamąjį tikrai nuteis. Tik neaišku kuriam laikui.

Žmonės į teismą ėjo gana gausiai. Galėjau truputį į pasivėluoti. Svarbu tik, kad valdžia pastebėtų, kad buvau. Sekmadienio rytą per barakus perbėgo komendantė, primindama, kad būtinai reikia nueiti pažiūrėti, kaip bus teisiamas Šėgilas už valstybinio turto grobstymą. Mes ir be jos žinojom, kad į teismą nueiti negalima, nes nebuvo teismo posėdyje persekios, ypač, jei į teismą susirinks mažai žmonių. Žinojom taip pat, kad kaltinamąjį tikrai nuteis. Tik neaišku kuriam laikui.

Priešais už raudoną medžiaga apdengto stalo teisėjas, o iš abiejų jo šonų tarėjos, pagyvenusios moterys, susiraukusiosiais ir piktais veidais su skarelėmis ant galvos. Jokio advokato.

Man įėjus, teisėjas, labai trumpai pasitaręs su tarėjomis, pasilenkė šiek tiek į priekį ir Šėglą kažko paklausė. Tas paskubom atsakė. Nei klausimo, nei atsakymo neišgirdau. Tada teisėjas gana garsiai pasakė:

— Fšio jasno (viskas aišku).

Po to teisėjas ir tarėjos pakilo nuo stalo ir išėjo pasitarti. Žinojom, kad sugrįžę paskelbs sprendimą. Didžioji dauguma laukė to sprendimo įsitempę. Neilgai trukus teisėjas ir tarėjos sugrįžo. Teisėjo rankose baltavo popieriaus lapas. Iškilmingu balsu jis liepė visiems, esantiems "salėje", atsistoti ir ėmė skaityti sprendimą.

Visi sakiniai, kurie reikalingi teismo protokole ir parašyti pagal kuriuos Šėgilas buvo teisiamas, slydo pro mano ausis, nepalikdami pėdsakų. Ypač, kad kai kurių sakinių visai nesupratau. Laukiau paties sprendimo. Jis buvo toks: Šėgilas nuteisiamas at-

Po Lietuvos krikščionybės sukakties iškilnių Romoje Šv. Petro bazilikoje žygiuoja per aikštę pakiliai nusiteikę dvasiškai. Iš kairės: kan. KAZIMIERAS GASIČUNAS, vyskupas ANTANAS VAICIUS – abu iš Tešių, išviejios lietuvų vyskupas PAULIUS BALTAKIS, OFM

Nuotr. "L'Osservatore Romano"

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NORI RINKTI VADOVUS

Ilgoką Vilniaus valgyklų tresto "Šiaurinės" ir "Saulutės" ūkiškaitinių įmonių susivienijimų darbininkų protestą paskelbė "Tiesa" birželio 14 d. laidoje. Protestas, pasirašytas 248 darbininkų, liečia be jokių rinkimų abiem įmonėm paskirtus naujus direktorius: "Šiaurinės" vadovu tapo Vilniaus valgyklų tresto prekybos skyriaus viršininkė Danguolė Misiulienė, "Saulutės" – tresto technologė Ingrida Čepkauskaitė. "Tiesos" redakcijai skirto laiške rašoma: "Kai mes pasakėme, kad norime patys išsirinkti vadovą, tresto direktorius Eugenijus Klička atrėžė, jog susivienijimų direktoriai būtinai turi būti partijos nariai. Norite priešgyniaukite, norite – ne, bus taip, kaip aš, girdi, sakau. Taip ir įvyko. Norime būti teisingai suprasti. Mes ne prieš naujuosius direktorius, atėjusius iš valgyklų tresto. Galimas dalykas, jog abu jie geri specialistai, gali būti geri vadovai. Mums keista, kad šiuo atveju niekas nepanorė išgirsti kolektyvo balso ir veikė, kaip mums atrodo, šiandienos reikalavimų neatitinkančiais metodais. Mes už teisybę, demokratiją, už partijos nurodymų vykdymą. Ar čia teisybė yra? Direktoriaus pavadavę darbuotojai be jokių ceremonijų nušalinti irgi todėl, kad jie yra nepartiniai. O juk ne partijos nariai renkami deputatais net ir aukščiausios valdžios organais, o čia jiems negalima patikėti vadovauti negausiems kolektyvams. Laikraštyje kritikuojama, kad rinkimai kai kuriuose kolektyvuose vyks pasyviai. O juk mūsų administracijai nieko nereikėjo daryti, tik paremti darbininkų, kitaip tariant, iniciatyvą iš apačios, neužgniaužti demokratijos, apie kurią buvo kalbėta TSKP CK plenumu. Vadinasi, ne visiems mūsų valgyklų treste demokratija reikalinga. Vadinasi, čia viena šnekam, kita – darom? Siunčiame jums šį laišką ir pridėdame susirinkimų protokolų nuorašus, iš kurių matyti, kaip buvo pristatomi nauji direktoriai".

RUOŠIASI REMONTUI

"Literatūros ir meno" birželio 20 d. laidoje pranešama, kad išsamaus kapitalinio remonto Kaune susilauks pagal architektų V. Dubeneckio projektą 1936 m. visuomenės lėšomis pastatytas modernus Vytauto Didžiojo muziejus pastatas, kuriame įsikūrė karo muziejus su M. K. Čiurlionio galerija. Dabar tame pastate yra Kauno istorijos ir M. K. Čiurlionio dailės muziejai. Lig šiol šis pastatas, tapęs kauniečių pasididžiavimu, neturėjo jokio didesnio remonto. Jame amortizavosi visi inžineriniai tinklai, neprijungti prie šiluminių miesto tinklų, susidėjęjo vietinė katilinė. Rūpestį kelia prasta stogo konstrukcijos danga. Šiuo metu jau ruošiamas viso statinio kapitalinio remonto projektas. Pradėjus atnaujinimo darbus, laikinai teks išskirti Kauno istorijos ir M. K. Čiurlionio dailės muziejus. Šia proga pabrėžiama, kad abiem

muziejams skirtose patalpose nebus padaryta pakeitimų atnaujinimo metu.

SENOJI KERNAVĖ

Pernai archeologų ekspedicija, vadovaujama Vilniaus universitete dirbančio A. Luchtano, Pajautos slėnyje atkasė viduramžių Kernavės liekanas. Šiomet kasinėjimui bus tęsiama Pajautos slėnyje ir dabartinio Kernavės miestelio pakraštyje, kur yra išlikęs storas kultūrinis XV–XVII š. sluoksnis. "Gimtojo karšto" 24 nr. rašoma, kad istorinių požiūriu labai svarbiam radiniui Pajautos slėnyje žalos jau spėjo padaryti Kernavės kolchozas, suaręs dalį slėnio. Širvintų rajono liaudies teisman pakviesti specialistai archeologiniam paminklui padarytą žalą įvertino 60.000 rublių. Kernavės kolchozui pripažinta dalinė atsakomybė, už kurią reikės sumokėti tūkstantį rublių. Teismo posėdyje dalyvavęs archeologas A. Luchtanas pasakoja: "Nors faktas, kad suarė tokį objektą, skamba šiurpia, tačiau padaryta žala nėra labai didelė – miesto liekanas išgelbėjo natūrali gamtinė aplinka. Kur ne kur išversti senojo grindinio akmenys, tačiau jiegu ne storas upės sąnašų sluoksnis, būtų sunaikintas XIV a. kultūrinis sluoksnis. Daugiau žalos padarė anksčiau įvykusi slėnio melioracija..." Del jos nukrito gruntinio vandens lygis, greičiau ėmė dūlėti miesto liekanos. Šią vasarą archeologai Pajautos slėnyje bandys iširti melioracijos poveikį senojo Kernavės miesto liekanoms. Melioratoriai žada vėl pakelti gruntinio vandens lygį Pajautos slėnyje, kad būtų sugrąžintos per šimtmečius čia susiklosčiusios sąlygos, kultūrinį sluoksnį apsaugojusios nuo irimo.

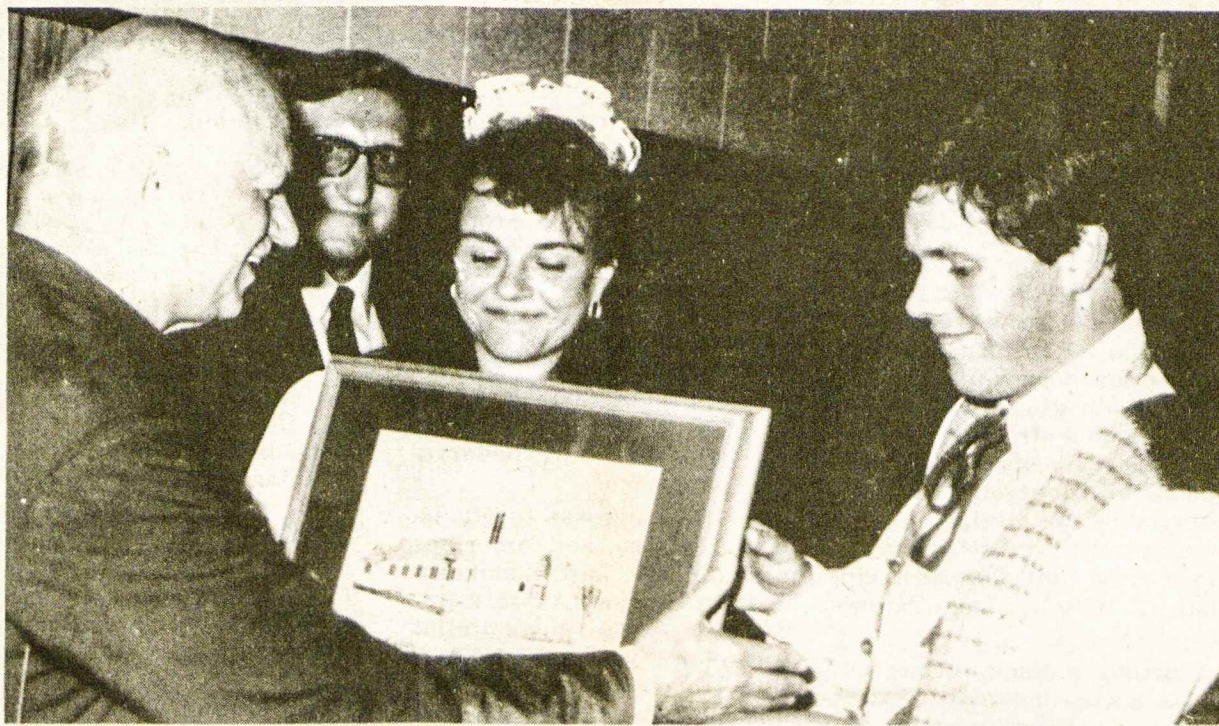
EGZAMINŲ TEMOS

Beveik 35.000 Lietuvos bendrojo lavinimo dieninių ir vakarinių bei neakivaizdinių mokyklų abiturientų egzaminus pradėjo birželio 1 d. Visi ypač nekantariai laukė per televiziją praneštų literatūros egzaminų rašomų darbo temų. Abiturientai galėjo pasirinkti vieną iš trijų temų: 1. Liaudies žmogaus gerumas V. Krėvės prozoje, 2. Žmogus ir laikas Justino Marcinkevičiaus lyrikoje ir 3. M. Gorbaciovo iššūki: "Būti Tėvynės patriotu, gyventi ir dirbti sąžiningai". Literatūros egzaminų rašomam darbu tinka Vinco Krėvės ir Justino Marcinkevičiaus kūryba, bet ką bendro su literatūra gali turėti propagandinis reformas pradedančio M. Gorbaciovo šūkis?

KLAIPĖDOS LIGONINĖ

Pagrindinio pastato Klaipėdos pakraštyje prieš dešimt metų susilaukė naujoji miesto ligoninė. Vėliau ten iškilo akuterijos, infekcinių ligų gydymo skyriai, o dabar į naujas patalpas persikėlė ir onkologais vadinami auglių specialistai. Naujajame pastate, turinčiame 160 vietų ligoniniam, yra chirurgijos, terapijos ir radiologijos skyriai, onkologinių tyrimų laboratorijos.

V. Kst.

Hamiltono jaunimas įteikia prel. J. Tadaraukui auksinės kunigystės sukakties progą paveikslą, vaizduojantį jo suorganizuotus pastatus, įskaitant Jaunimo centrą, klebonavimo metais Aušros Vartų parapiją. Kairėje – prel. J. TADARAUSKAS, KLB Hamiltono apylinkės valdybos pirm. BERNARDAS MACYS, ELYTĖ RUKŠENAITĖ, STASYS KARECKAS

Giedraičio žūkautojų ir medžiotojų klubas

kviečia visus į
liepos 26,
sekmadienį,

GEGUŽINĖ

ruošiamą savoje sodyboje už Kaledonijos.
Pradžią – 12 val. Įvairūs premijuoti
šaudymai, loterija, šilti užkandžiai, vaisiniai
gėrimai ir muzika.

Valdyba

Hamilton, Ontario

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems mane lankiusiems ligoninėje ir namuose po operacijos.

Mano padėka šeimos gydytojui dr. A. Saunoriui, dariusiam operaciją dr. M. B. Greenspan. Ačiū už lankymą ligoninėje klebonui kun. J. Liaubai, Kat. moterų draugijai, Lietuvos pensininkų klubui. Taip pat ačiū visiems giminiams, draugams ir kaimynams už lankymą ir dovanėles bei korteles.

Mano nuoširdžiausia padėka žmonai Mairėtei už rūpestį ir pasiaukojimą.

Su nuoširdžiu dėkingumu visiems –

Antanas Garkūnas

St. Catharines, Ont.

KATARINIEČIAI, dalyvavę Romos iškilmėse ir važinėję po Prancūziją bei Italiją, laimingai sugrįžo. Jų mąnymu, kelionė suorganizavę Toronto pranciškonai atliko labai sėkmingą ir sėkmingą darbą.

SEKMADIENI, liepos 5, mūsų klebonas pamokslą vietoje perskaitė Šv. Tėvo žodį, pasakytą lietuviškai Romoje didžiųjų iškilmų metu, kai milžiniška Šv. Petro bazilika atrodė pilna lietuvių iš viso pasaulio kraštų. Klebonas pasidžiaugė Šv. Tėvo parodytu dideliu palankumu mūsų tautai. Iškilmės dalyvavusių nuomone, vargu kuris kitas popiežius būtų išskėlęs Lietuvą ir tokias aukštybes, kaip šis Jonas-Paulius II.

"THE STANDARD" dienraštis šių metų šibirinių trėmimų metinių progą išspausdino vieno vietos lietuvių laišką, nukreiptą prieš Sovietų Sąjungos klatingą politiką, siekiančią pavergti tautas ir po to kalbėti, rašyti apie taiką. Ešą sovietams lengviausia pasiekti taiką išskraustant iš okupuotų kraštų. Iki šiol "The Standard" yra išspausdinęs per 120 laiškus, kartais gana ilgų straipsnių. Kor.

Sudbury, Ontario

A. A. JUOZAS VALANČIUS, 69 m., mirė 1987 m. birželio 11 d. "Extenderare York" slaugos namuose. Gimęs Lietuvoje, Smilgių mst., į Kanadą atvyko 1951 m. ir apsigyveno Sudburyje. Dirbo 21 metus INCO darbovietėje. Pablogėjus sveikatai, išėjo į pensiją ir ligi mirties gyveno slaugos namuose. Po pamaldų Kristaus Karaliaus šventovėje per "Jackson and Barnard" laidotuvių įstaigą kūnas palaidotas "Civic Cemetery" Sudburyje. Lietuvoje liko žmona Eugenija ir sūnus Gediminas.

LEONAS BALTUTIS dvi savaites praleido Niujorke, lankydamas

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

mas sūnų su šeima, atstovaujančių didelę Kanados verslo bendrovę.

VIRGINIJA KRIAUCĖLIŪNAI-TĖ-HANSON, turinti atsakingas pareigas General ligoninėje, dvi savaites laimingai praleido Lietuvoje. Su gražiais prisiminimais ir įspūdžiais grįžo į Sudburį, parveždama tėveliui Vladimirui Kriaucėliūnui gražių lietuviškų dovanų, jų tarpe – skanios, tikros lietuviškos duonos kepalą.

ALDONA IR JUOZAS KRUČAI buvo išvykę į Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimą Romoje. Toronto Prisiškelimo parapijos pavyzdinai organizuotoje ekskursijoje aplankė Paryžių, Liurdą, Avinjoną, Nicą, Genują, Paduvą, Veneciją, Boloniją, Florenciją, Pizą, Perugiją. Romoje dalyvavo visose sukakties minėjimų iškilmėse. J. Kr.

London, Ontario

GRIZO IŠ ROMOS. Klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM, buvo išvykęs Romon dalyvauti Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties iškilmėse ir ten išbuvo 8 paras. Laimingai grįžo kupinas stiprių įspūdžių. Didžiausią įspūdį jam padarė Šv. Tėvo atnaujamasis šv. Mišios Šv. Petro bazilikoje, arkiv. Matulaičio palaimintuoju paskelbimas, didelė minia maldininkų su daugybe dvasiškų iš įvairių kraštų.

LONDONE LIETUVOS KRIKŠČIO-

NYBĖS SUKAKTIS bus iškilmingai paminėta rugsėjo 13, sekmadienį. Pamaldos Šiluvos Marijos šventovėje – 4 v.p.p., o pokylis Markoni salėje – 6 v.v. Dalyvaus iškiliųjų Toronto menininkai ir smuikininkė R. Bankienė iš Londono. Visi kviečiami dalyvauti. Malonėkte sekti spaudą, ypač prieš "T. Žiburių" atostogas, nes gali būti pakeitimų ir patikslinimų. Tada bus nurodyti ir reikalingi adresai ir t.t. D. E.

Wasaga Beach, Ont.

PADĖKA

Už manęs lankymą Collingwoodo ligoninėje ir namie nuoširdžiausiai dėkoju: O. J. Macijauskams, E. Tribinevičienei, St. Jonaičiui, A. G. Masioniams, V. B. Kasperavičiams, J. B. Mažeikoms, V. M. Vaitkams, B. A. Vitkams, J. Dūdinei, K. J. Beržanskams, A. T. Sekoniams, B. L. Rakauskams, V. M. Vaitkams, E. Tribinevičienei bei St. Jonaičiui.

Marija ir Leonas Garbačauskai

PADĖKA

Už netikėtus ir tokias puikias išleistuves mūsų sūnui Ramūnui nuoširdžiausiai dėkojame: Pr. Pr. Narušiams, O. J. Macijauskams, A. G. Masioniams, V. B. Kasperavičiams, J. B. Mažeikoms, V. M. Vaitkams, E. Tribinevičienei bei St. Jonaičiui.

Marija ir Leonas Garbačauskai

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE, \$15.00, JAV
2. Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIOSE, \$15.00, JAV
3. Jokūbas Dagys, SCULPTURES (meno albumas), \$35.00, JAV
4. J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, \$6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavoje namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 26 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

Indėlius (P.C.A.)

santapus

kasdienes palūkanas

už santapus

term. indėlius 1 m.

term. indėlius 3 m.

reg. pensijų fondo

90 dienų indėlius

(minimum \$5,000)

Reg. pensijų 1 m.

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask.

asmeninės paskolas

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2,000.

Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Tautybių festivaliai jau dvylika metų rengiami Omahoje, Nebraskos valstijoje. Tautybės juose turi namukus primenančius skyrius su parodėlėmis ir tautiniais patiekalais festivalių lankytojams. Šiometiniame festivalyje gegužės 2-3 d.d. lietuvišką skyrį įrengė skautų ir skaučių "Romuvos" vietininkai. Tautodailės parodėlė šį kartą buvo skirta Lietuvos krikšto 600 metų sukakties. Lankytojų akis viliojo tautinių raštų fone išstatyta lietuviška koplytėlė, iš gintaro padaryta Aušros Vartų Marijos paveikslas kopija, tautinių raštų audiniai, lėšės, gintaro dirbiniai ir medžio drožiniai. Šiomet dėl laiko ir darbo rankų stokos buvo atsisakyta lietuviškų patiekalų. Tautinių šokių programą atliko trys s. Gražinos Reškevičienės paruoštos "Aušros" šokėjų grupės: veteranų, moksleivių bei studentų ir jaunučių.

Čikagos ir apylinkių lietuvių birželio 14 d. "Dainos" restorano salėje atšventė šimtąjį šį žemaitijos kilusio ūkininko Izidoriaus Strauko gimtadienį. Iš tikrųjų šimto metų jis sulaukė 1987 m. vasario 16 d., bet šventę teko atidėti laukiant iš Lietuvos atvykstančios dukros su sūnumi. Sukaktuvininkas yra parašęs įdomią atsiminimų knygą "Nuo Laukuvos iki Čikagos". Į jo pagerbtuves susirinko apie 100 svečių, kurių eilėse buvo sūnus, penkios dukros, septyniolika vaikų ir keletas provaikų. Pagerbtuvių programai vadovavo "Margučio" radijo vedėjas Petras Petrutis, pasveikinęs sukaktuvininką, jo šeimos narius ir visus dalyvius. Apolinaras Bagdonas pora žemaitiškai parašė savo eilėraščių sukaktuvininkui priminė gimtąjį laukuviečių tarmę. Dukra Irena Sakalauskienė su sūnumi Artūru tėvą papuošė iš Lietuvos atvežta tautine juosta, kurioje įrašytas šimto metų skaičius. Sukaktuvininkas priklauso JAV LB Lemonto apylinkės, kurios vardu jį pasveikino valdybos pirmininkas Vytautas Šoliūnas. Visiems sugiedojus "Ilgiausių metų", prasidėjo vaišės, papildytos lietuviškomis dainomis.

Romo Kalantos penkioliktyjų gyvybės aukos metinių minėjimą gegužės 17 d. surengė Lietuvos moterų federacijos Filadelfijos klubo valdyba. Lietuvai laisvės reikalavęs jaunuolis buvo prisimintas Mišionių Šv. Andriaus lietuvių parapijoje. Mišias atnaujo ir pamokslą sakė klebonas kun. Kajetonas Sakalauskas, R. Kalantos auką lyginęs su taip pat tragiškai žuvusiais Pilėnų ginejais. Pamaldos buvo baigtos Tautos himnu. Po pamaldų visi susirinko parapijos salėje, kurios sceną puošė didžiulė R. Kalantos nuotrauka. Po moterų klubo narių paruoštų pietų buvo pradėta oficialioji dalis. Valdybos pirm. Sniega Jurskytė, dalyviams priminusi R. Kalantos auką, paprašė jo atminimą pagerbti susikaupto minute. Jaunas JAV valstybės departamentas analizės skyriaus pareigūnas Algis Avizienis, priminęs tragišką R. Kalantos mirtį ir su ja susijusius įvykius, svarstė klausimą, kaip išvengti gali padėti tautiečių sovietų okupuotoje Lietuvoje. Politškai reikėtų siekti viešosios nuomonės paramos Lietuvos laisvinimo bylai. Nemažiau nadingi būtų ir išeivijos jaunųjų mokslininkų parašyti veikalai, kitataučius supažindinantys su dabartiniais lietuvių gyvenimo reikšniais tėvynėje. Jie galėtų objektyviai paliesti švietimo sistemą, lietuvių kalbos vartojimą bei kitas dabartines okupuotos šalies problemas, galbūt susilaukdami įtakos reformoms pradedantiems okupantams. Lietuvių kompozitorių dainomis programon įsijungė sol. R. Bobelytė-Brittain su akompaniatoriumi Viktoru Raliu.

Venezuela

Henrikas Gavorskas, Maracay mieste gyvenantis Venezuelos LB krašto valdybos pirmininkas ir VLIKo atstovas, buvo ištiktas stipraus širdies smūgio. Žmona Liza Gavorskienė ligonį nugabeno į JAV. Ten jam balandžio 10-11 d.d. Houstone, Šv. Luko ligoninėje, padarytos dvi trijų širdies apvadų operacijos. Ligonį visuomeninėje veikloje pavadavo Venezuelos LB garbės pirm. dr. V. A. Dambrava.

Aleksandra Šulcaitė-Perozo Maracaybe jau dveji metai vadovauja baletui studijai "Nueva Generacion" (Naujoji karta), talkinama savo dukters Elisos.

Argentina

Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjime Vatikane ir arkiv. J. Matulaičio paskelbime palaimintuoju Argentinios lietuviams atstovavo: kun. Augustinas Steigvilas, MIC, kun. Juozas Margis, MIC, seselė Angelika, Eva Didžiokaitė, visuomenininkas Zeferinas Juknevičius, Aleksandras Šaulys ir kt. Argentinios lietuvių organizacijų ir spaudos taryba oficialiai savo atstovais išsklėmė Romoje buvo pasirinkusi kun. A. Steigvilą, MIC, ir Z. Juknevičių. Minint Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį Buenos Aires mieste, planuojama surengti Lietuvos vaizdų parodą. Nuotraukas sukliko parūpinti dr. Alfredas Stanevičius iš netoliese esančios Urugvajaus sostinės Montevideo.

Vilniaus operos tenoras Virgilijus Noreika gegužės pabaigoje viešėjo Argentinios sostinėje Buenos Aires. Jo dainų ir operų arijų koncertas buvo surengtas garsiajame "Colon" teatre. Ten su juo susitiko ir koncerte dalyvavę lietuviai, svečią pakvietę surengti lietuviškų dainų koncertą Susivienijimo Lietuvių Argentinoje rūmose Lanus mieste. Sol. V. Noreika pas lietuvių atvyko birželio 2 d. Iš tikrųjų tai buvo susipažinimo vakaras, išmargintas lietuviškomis dainomis. Svečias be palydos atliko kelias dainas, jomis atskleidžiamas lietuvių liaudies dainų raida.

Australija

Sibirinių trėmimų minėjimą Melburne, Lietuvių namuose, birželio 14 d. surengė Viktorijos baltiečių taryba, kuriai šiemet vadovauja latvis Janis Delins. Įvadiniamie minėjimo žodyje jis pranešė, kad tą pačią dieną, birželio 14, yra numatyta ir latvių "Helsinkio-86" grupės demonstracija Rygoje. Sovietinių brutalumą atskleidė latvėitės perskaityti Janio Birkans atsiminimai. Jis 1983 m. bandė pabėgti Suomijon, bet buvo suimtas pasienyje, sumuštas tardymuose, nuteistas ir išsiųstas į sunkaus darbo stovyklą. Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas liberalas Australijos senatorius Jim Short, kalbėjęs apie baltiečių patirtą sovietinį terorą, kuris nėra svetimas ir ukrainiečiams bei kitoms R. Europos tautoms. Panašias mintis dėstė ir Australijos opozicijos vado pavaduotojas Neil Brown. Žodį tarė ir "Freedom Coalition" organizacijos pirm. Bruce Skeggs. Jo vadovaujama organizacija jungia 28 už laisvę kovojančias grupes. Koncertinę dainų programą atliko S. Amerikos lietuvių kolonijas aplankiusios "Svajonės", estaičių duetas ir latvių jaunimo choras "Daina" su savo vadove Zane Ritere.

Britanija

Mančesterio lietuvių skaudžiosios birželio įvykių prisiminė birželio 13 d. prie paminklinio lietuvių kryžiaus Mostono kapinėse. Ten susirinko gausi lietuvių visuomenė ir organizacijų atstovai su vėliavomis. Minėjimas pradėtas giesme "Marija, Marija". Bendrą visų vainiką žuvusiems už Lietuvos laisvę padėjo D. Jelinskas. Kan. V. Kamaitis kalbėjo apie kančias, kurias teko patirti Sibiran prievarta išvežamiems lietuviams. Bendroje maldoje minėjimo dalyviai prašė Dievą grąžinti laisvę tiek daug aukų turėjusiai Lietuvai. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

A. A. Vytautas Kalvaitis, 63 metų amžiaus, mirė balandžio 9 d. Peterborough mieste. Jį dirbančių darže, ištiko staigus širdies smūgis. Velionis yra kilęs iš Suvalkijos. Anglijon atvyko 1947 m. iš pokarinės V. Vokietijos. Nuo 1948 m. gyveno ir dirbo Peterborough mieste. Buvo vedęs anglę Florie, vaikų neturėjo. Palaidotas iš krematoriumo balandžio 15 d. Laidotuvėse dalyvaus nemažai anglų, latvių ir tik keli negausios Peterborough kolonijos lietuviai.

Italija

Algis Sodonis, 1984 m. vasarą talkinęs lietuvių informacijos centrui Bruklne, šią vasarą atvyko Romon talkinti ten įsteigto centrui skyriui. Jis padės Šv. Kazimiero kolegijos rektoriui ir LIC Romos skyriaus vedėjui prel. Algimantui Bartkui užmegzti ryšius su Europos spauda, skleisti žinias apie Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį ir dabartinę jos priespaudą sovietinėje okupacijoje. A. Sodonis trečius metus studijuoja filosofiją ir chemiją Čikagos universitete.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1987

*

Kelionių į Lietuvą išvykimo datos:

Liepos 9 Rugpjūčio 6 Rugsėjo 17

Liepos 17 Rugsėjo 4 Spalio 2

Gruodžio 28

Oro linijos – "Air France", "Aeroflot", "JAT", "Finnair".

Šių metų naujienos: Klaipėda ir Palanga – 3, 4, 5 dienos, Kaunas – 2, 3 dienos, Panevėžys – 1 diena

Kelionės 5-7 dienom į Lietuvą sutvarkomos individualiai pagal norimą maršrutą, pageidaujama laiką.

Kelionė į Romą – birželio 24 - liepos 2

Smulkesnių informacijų teiraukitės mūsų įstaigoje nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9.30 ryto iki 17.00 vakaro, šeštadienį nuo 11 v. ryto iki 14.00 v.p.p. Šiuo adresu:

2100 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500 arba (416) 769-8077

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris – 2559030

Venezuelos kardinolas Lebrun skaito Šv. Tėvo JONO-PAULIUS II raštą, kuriuo dr. VYTAUTUI DAMBRAVAI (dešinėje) suteikiamas Gregorius Didžiojo ordinas. Viduryje: inž. BRONIUS DEVEIKIS, ELENA GUTAUSKIENE, UNDA-APOLONIJA DAMBRAVIENE. Ši iškilmė įvyko Karako mieste 1987 metų gegužės 18 dieną

Didžiai įvertintas lietuvių darbas

Specialus pranešimas iš Venezuelos apie Šv. Tėvo gregorinio ordino įteikimą dr. Vytautui-Antanui Dambrai

JULIUS VAISIŪNAS

1987 m. gegužės 18 d. Karako arkivyskupas kardinolas Jose Ali Lebrun iškilmingame akte oficialiai pranešė, kad Šv. Tėvas Jonas-Paulius II dr. Vytautą-Antaną Dambravą apdovanojo Šv. Gregoriaus didžiojo ordino ("Equitem Commendatorem Ordinis Sancti Gregorii Magni"). Kardinolas perskaitė lotynų kalba rašytą dokumentą, pasirašytą 1987 m. kovo 3 d., kuri Šv. Tėvo vardu persiuntė Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Casaroli.

Aprašydamas apdovanojimo aktą, svarbiausias krašto dienraštis "El Universal" pažymi: "Eminencija iškelė dr. Vytauto-Antano Dambravos atliktą svarbų darbą K. Bendrijos gerovei. Apaštaly Sostas pripažino ir įvertino jo entuziastišką idealizmą, valingumą, iš kitų tarpo ryškiai išsiskiriančią profesionalizmą ir jo specialų gabumą pasiekti bei paveikti visų visuomenės sluoksnių žmones".

Kardinolas Lebrun dėkojo dr. Dambrai už katalikišką veiklą ne vien savo kolonijoje, bet ir plačiausiu mastu tarnaujant krikščionybėi.

Padekęs žodyje dr. Vytautas Dambra jautriai pastebėjo, kad jis būtų labai laimingas, jeigu šalia jo būtų galėjusi stovėti daug iškentėjusi jo motina. "El Universal" pažymi, jog "600 metų Lietuvos krikščionybės sukakties proga dr. Dambra sakė noris dalintis Apaštaly Sosto suteikta garbe su heroiškos Lietuvos seserimis ir broliais, kurie dirbo, kentėjo ir tebekentė už Kristų ir Jo Bendriją, kad žemėje įsiviešpatuotų Kristaus karalystė. Jis įsipareigojo ir toliau savo pastangas skirti pavergtųjų ir kenčiančių K. Bendrijos teisių gynimui".

"El Universal" nurodė, kad dr. Dambra turėjo puikią diplomatinę karjerą. JAV tarnyboje per trisdešimt metų eidamas attache, konsulo, pirmo sekretoriaus ir ambasados patarėjo pareigas ir atlikdamas specialius darbus Argentinoje, Bolivijoje, El Salvadore, Federacinėje Vokietijoje, Hondure, Meksikoje, Venezueloje, Vietname ir kituose kraštuose. Suminėjo jo lemiančias pastangas įteigti "atvirą universitetą" Venezueloje, kuris dabar turi per 60.000 studentų, bei kitus jo nuveiktus darbus ypaci švietimo ir kultūros srityje.

Iškilmės pačiam dr. Dambrai, atrodo, buvo staigmena, nes apie kardinolo kvietimą į arkivyskupijos rūmus "perduoti žinios" nebuvo prasitarusi nei nunciatura, nei arkivyskupija.

Iškilnių akte dalyvavo Karako vyskupas pagalbininkas ir Venezuelos Lietuvių Bendruomenės garbės narys Miguel Delgado Avila, Venezuelos vyskupų konferencijos socialinės komunikacijos skyriaus direktorius salezietis kun. Amador Merino, žymus rašytojas, religinių televizijos pro-

gramų vedėjas ir žurnalistas kun. kapucinas Manuel Diaz, Venezuelos lenkų katalikų misijos atstovas inž. Feliks Zubr, Unda-Apolonija Dambra vienė ir artimi bičiuliai — Elena Gutauskienė, inž. Bronius Deveikis, spaudos atstovai.

Už poros dienų įsakmū kardinolo pageidavimu pasirodė platus iliustruotas aprašymas krašto dienraštyje "La Religión". Straipsnio pavadinimas: "Venezueloje gyvenęs lietuvis Šventojo Sosto apdovanojimo ordinu — dr. Vytautas A. Dambra, kuris įsikūrė šiame krašte baigęs aktyvią JAV diplomatinę tarnybą".

Tą pačią dieną "La Religión" dienraštyje pasirodė kun. Manuel Diaz rašytas vėdamasis "El Amigo Vytas" (Mūsų draugas Vytas). Tas vėdamasis buvo pakartotas už kelių dienų plačiai krašte platinamoje sekmadienio laidoje. Kun. Diaz, trisdešimties knygų autorius, labai šiltai rašo apie dr. Dambravos pastangas įvesti lietuviškas pamaldas ir lietuviško turinio programas televizijoje ir jo diplomatinę karjerą. Toliau jis sako: "Venezueloje jis buvo lietuvių kolonijos siela ir gyvybė. Nėra komunikacijos srities, kurioje jis nebūtų užėmęs garbingos vietos, panaudodamas literatūrinį savo talentą ginti baltiečių kraštų piliečiams, gyvenusiems laisvėje, bet dabar pavergtiems meškos, atėjusios iš Sibiro".

Anot dieraščio, "Vytas yra giliai tikintis katalikas. Jo neįsivaizduojama nei ilgos Mišios, nei išsamios išpažintys. Jis yra giliai subrendęs katalikas, jautrus dabartinei K. Bendrijos problematikai. Jis sugeba su daugeliu neprieinamų taktų ir išmintingumu kritikuoti trūkumus K. Bendrijoje, už kurią kovoja kaip akcijos žmogus, degdamas jai karšta meile. Draugaudamas su juo, išmokau aš, kunigas, su nusižeminimu pripažinti pasauliečiui diplomatinės talentą kaip dorybę, kuri reikalauja respektuoti svetimą nuomonę ir rodyti toleranciją tiems, kurie kitaip galvoja, bet tai atlieka su kilniu, garbingu principingumu".

"Žinau, — rašo kun. Manuel Diaz, — kad kartais Vatikano garbės žymenys suteikiami tiems, kurie turėtų daryti didelę atgailą, prieš užsidėdami juos ant krūtinės. Tačiau šia proga, girdami ir vertindami asmenį, turintį šešiasdešimt su viršum metų, visą gyvenimą kovojusį įsitikinusių kataliką ir tarkiną kiekvieno kunigo, kur jis besutiktų jį savo gyvenimo kelyje, — tai yra teisingumo aktas".

Tą patį gegužės 24 sekmadienį du televizijos kanalai (penktas ir aštuntas), kurie sekmadieniais perduoda Mišias, o po to specialią programą, irgi skyrė daug laiko apibūdinti dr. Dambravos asmenį, kurio gyvenimas skiriamas ginti žmogaus teises. Programos vedėjas priminė tragišką jo šeimos likimą 1941 m. sibirinių trėmimų me-

tu ir jo neišsenkamas jėgas padėti Lietuvai ir lietuviams.

Vienas iškilnių akte buvusių dalyvių pasakė, kad dr. Dambra "mūsų tarpe atstovauja labiausiai atrinktos, aukščiausios kokybės grūdai". Tapdamas prieš 156 metus popiežiaus Gregoriaus XVI įsteigto ordino riteriu, dr. Dambra drauge "tampa kovos simboliu visų, kurie, gindami savo tikėjimą, buvo ar yra priversti gyventi toli už savojo krašto".

Malonu pastebėti, kad, kiek man žinoma, tai pirmas atvejis, kai spauda ir televizija skyrė tiek dėmesio popiežiaus Jono-Pauliaus II apdovanojamam asmeniui pagerbti.

Paklausus dr. Vytautą Dambravą, kas iš užsienio pirmi sužinojo ir jį pasveikino, jis tuojau atsakė: vyskupas Vincencas Brizgas, Lietuvos diplomatinio šefas dr. Stasys Bačkis ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirmininkas kun. prof. dr. A. Liulima, SJ. Visi trys laišškai jį pasiekė tą pačią dieną.

Dr. Vytautas Dambra, kurio darbas Venezuelos spaudoje atostogų, atrodo, nežino, jau gegužės 22 dieną išspausdino išsamų penkių straipsnių seriją "Žmogaus teisės Lietuvoje" ("La Religión"). Santraukos forma šia tema jis parašė du išsamius straipsnius populiariausiame ir plačiausiai skaitomame dienraštyje "Ultimas Noticias". Dalyvaujantis "Solidarnosc" suorganizuotame pavergtų tautų minėjime jis irgi kalbėjo apie žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje.

Dr. Dambravos straipsniai apie su Lietuvos krikščionybės sukaktimi susijusias temáticas rodosi ir rodysis svarbiausioje krašto spaudoje bei televizijoje, kur sukakties Mišias sutiko atnašauti arkivyskupas kardinolas Lebrun.

Du sovietiniai teismai...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

mainyti į duoną, tos duonos 6 savaitėm neužtektų. Pagaliau ėmiau save raminti. Juk duonos dar niekas man neatėmė. Gal ir neatims. Juk teisėja tik pasiūlė. Kontoroje dirba ir daugiau žmonių, ne vien komendantė ir ne visi tokie pikti. Į rytą šiaip taip užmigau. Tačiau baimė, kad atims duonos kortelę persekiojo mane ir kitą dieną, ir ateinančią savaitę, ir dar ilgiau. Lapkričio gale nutariau, kad turbūt gruodžio pirmąją man duonos kortelės visi nebeišduos. Bet, išdėvė. Apsiraminau, bet vis tiek dar laikas nuo laiko vaidendavosi, kad va, imsi ir atims duonos kortelę. M.G.

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universitetų mokslo užbaigimo ir kitom progom.
Lietuviams nuolaida
C. Jason (Jasiūnas) Toronto
Tel. (416) 624-8181

Britanijos lietuviai

Londono sporto ir socialinio klubo narių metinis susirinkimas. Nauja valdyba, deimantinė klubo sukaktis

1987 m. gegužės 31 d. vakare įvyko metinis klubo narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo klubo valdybos pirm. S. Kasparas, sekretoriavo Magdalena Šemetienė. Susirinkimo maldą sukalbėjo Londono lietuvių parapijos klebonas kun. dr. J. Sakavičius, MIC, kuris yra ir klubo garbės pirmininkas.

Klubu valdybos pirmininkas pranešė, kad 1986 m. jau suejo 40 metų nuo dabartinių klubo patalpų įsigijimo, nes karo metu vokiečių bombos Bonner Rd., turėtas patalpas sulygino su žeme. Be to, šiais metais sueina nuo klubo įsteigimo 75 metai. Nors įstatai ir patalpos keitėsi, bet pati organizacija švenčia savo deimantinę sukaktį.

Birželio mėnesį buvo paminėta sukaktis nuo dabartinių patalpų atidarymo ir 40 metų nuo naujųjų ateivių atvažiavimo po II D. karo. 75 metų sukaktis bus minima rudenį.

Klubu veikla 1986-87 m. laikotarpyje buvo gyva, nors galėjo būti dar gvesnė, jeigu, kitos organizacijos neplanuotų tokių minėjimų, Dariaus-Girėno skrydžio sukakties, Tautos šventės, Kariuomenės šventės ir jų nesuruotų. Jų užsplanavimas neleidžia klubui ką nors toje srityje ruošti. Be to, yra lietuvių tarpe žmonių, kurie klubui kenkia savo neteisingomis kalbomis, esą klubas jau anglių valdomas. Tai netiesa, jis valdomas anglijoje gimusių lietuvių.

Pranešime buvo užsiminta, kad "Nidos" spaustuvės reikalų vedėjas V. Dargis norėtų nuomoti klubo viršutinę salę spaustuvėi.

Fondo valdybos išdėminkas Romualdas Hoyer pranešė apie klubo

lėšas. Nuo 1986 m. balandžio 1 d. iki 1987 m. kovo 31 d. pajamų turėta 28587 sv., o išlaidų — 26924 sv. Esą klubas smarkiai kenčia nuo savivaldybinių mokesčių, kurie yra 2240 sv. metams. Klubu turtais pinigais, neskaitant klubo pastato, yra 12411 sv., kurie laikomi banke ir "Building Society" investacijose.

Revizijos komisijos vardu ekonomistas Mykolas Šemeta pranešė, kad išdėminkas atlieka savo pareigas labai kruopščiai ir teisingai. Pranešimai buvo priimti be didesnių diskusijų. Pirmininku perrinktas S. Kasparas, vicepirmininku išrinktas Leonardas Songaila, nariais — Magdalena Šemetienė, Konstancija Edvards, Vytautas Masteika, Zenonas Mockus, Petras Hoyer. Revizijos pirmininku išrinktas Mykolas Šemeta. Baro komitetas išrinkti — Steponas Songaila, Danielius Šemeta, Vidas Velička. Klubu sekretore ir toliau lieka Marija Kalinauskaitė-Hoyer, kuri šias pareigas eina jau šešeri metai.

Klubas turi dvi futbolo komandas, kurioms priklauso "Football Association Hackney ir Leyton Sunday Football League". Lietuviškoji "Victoria" 1986-87 m. žaidinių laikotarpyje laimėjo IV grupės čempiono titulą bei turėjo ir perėjo į trečią grupę. "Lietuvių sportas" pirmąsiais savo gyvenimo metais nieko nei laimėjo, nei pralaimėjo.

Labai gaila, kad D. Britanijoje lietuviško jaunimo tarpe turime mažai besidomiančių sportu. Sporto veiklai čia labai geros sąlygos, bet jomis jaunimas mažai tesinaudoja.

S. Kasparas

Atsiųsta paminėti

Kun. Jonas Staškus, KATALIKIŠKOJO TIKĖJIMO PAGRINDAI. Santrauka autoriaus paskaitų, skaitytų Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugoje 1987 metais apie "Tikių Dievą Tėvą" — Credo. Autoriaus leidinys, 58 psl. Rinko "Tėviškes žiburių" spaustuvė, atspaudė "Litho-Art" spaustuvė.

MŪSŲ SPARNAI, lietuvių evangelikų reformatų žurnalas, 1987 m. 62 nr. Leidėjas — Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios kolegija. Redaguoja Petras Bružas, 4429 S. Talman Ave., Chicago, IL 60632, USA. Administruoja Jonas Palšis, 5718 S. Richmond St., Chicago, IL 60629, USA.

ŠVIETIMO GAIRĖS. Lietuviškojo ugdymo žurnalas mokyklai ir šeimai, 1987 m. 37 nr. Leidėjas — JAV LB švietimo taryba, redaktorius ir administratorius — Juozas Plačas (3206 W. 65th Pl., Chicago, IL, USA). Metinė prenumerata — \$5.00.

TEVYNĖS, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės žiniaraštis, 1987 m. 9-10 nr. Leidėjas — Venezuelos Lietuvių Bendruomenė. Redakcija — Vincas Baronas, Vytautas A. Dambra, Bronė Škudžinskaitė de Sanctis ir Antanas Šulcas. Administracija — Marija Baronienė ir Julius Vaisiūnas. Atsakingasis redaktorius — dr. Vytautas A. Dambra.

EL GRITO BALTICO. Los países Balticos vistas a través de la prensa Venezolana. Union Baltica de Venezuela. Caracas 1986. Tai Venezuelos baltiečių unijos leidinys, apimantis 370 didelio formato lapų (spausdinta ant vienos lapo pusės). Jame surinkti straipsniai,

reportažai, pranešimai, paskelbti periodinėje Venezuelos spaudoje 1981-1986 m. Daugiausia straipsnių yra parašę dr. V. A. Dambra, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininkas. "El grito Baltico" lietuviškai reiškia "Baltiečių šauksmas".

Antanas Rubšys, ISLAMAS. Religija, kultūra, valstybė. Išleido "Krikščionis gyvenime" autorius lešomis. Putnam, CT, 1987 m., 109 psl. Kaina — \$5.00.

Antanas Rubšys, ARCHEOLOGIJĄ IR ŠV. RASTE ISTORIŠKUMAS. Atspaudas iš LKM akademijos "Suvaziavimo darbų" XI t., 75-111 psl. Roma 1987 m., 111 psl.

TEVYNĖS SARGAS, 1987 m. 1 (66) nr. Redaktorius Algirdas J. Kasulaitis (894 East 223 Street, Euclid, Ohio 44123, USA). Administratorius — Adomas Viliūšis (4050 S. Campbell, Chicago, IL 60632, USA). Leidėjas — Popiežiaus Leono XIII literatūrinis fondas. Numerio kaina — \$4.00.

GEROJI KRISTAUS NAUJIE-NA LIETUVOJE. Tekstas gautas iš Lietuvos, Lietuvos krikščionybės jubiliejaus komitetas. Chicago, IL 1987 m., 111 psl. Leidinys gaunamas: Lithuanian Christianity Jubilee, Inc., 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA.

NEWS DIGEST INTERNATIONAL, Quarterly magazine 1987 m. 2 nr. Published by International Information Centre, P. O. Box 535, Parramatta, N.S.W. 2150, Australia. Editorial Board — J. P. Kedys, J. Veteikis, Peeter Lindsaar, F. S. Salter, Mrs. L. Juodaitis, R. A. Kyte. Annual subscription \$5.00, Air Mail — \$12.00.

Advokatas POVILAS ŽUMBAKIS, aktyviai dalyvaujantis Amerikos OSI (Office of Special Investigation) itariamų nacių karo nusikaltėlių bylų gynime ir visuomeniniame gyvenime Nuotr. Vyt. Maželis

Ruošiamas Amerikos įstatymo pakeitimas

Ryšium su nupiliatinto ir ištremto Amerikos piliečio Karlo Linno mirtimi ruošiamas įstatymo pakeitimas

1987 m. liepos 2 d. Leningrade mirė JAV-bių nupiliatintas ir karo nusikaltimais apkaltintas estų kilmės amerikietis Karl Linas. Vieniems jis paliks tautos herojus, kovojęs dėl Estijos laisvės, kitiems — žmonių naikintojas, karo nusikaltėlis. Tas skirtingas požiūris prasitęs į tolimą ateitį ir ilgai drums kai kurių tautinių grupių santykius.

Mes manome, kad to buvo galima išvengti. Jei Linas iš tikro buvo karo nusikaltėlis, tai turėjo būti įrodyta Amerikos teismuose, prisilaikant Amerikos teisinės procedūros. Linno atveju to nebuvo. Kriminalinis kaltinimas buvo sprendžiamas civiliniame teisme, o nusikaltimo įrodymai buvo naudojama sovietų KGB pateikta medžiaga. Hitlerio sąjungininkai, Estijos pavergejai ir estų tautos naikintojai Sovietų Sąjungai Amerikos teisingumo departamentas atidavė savo pilietį.

Kas su Linu atsitiko sovietų kalėjimuose, spėti gali tik tie, kurie patys yra buvę KGB tardymo kameroje. Tik vienu atveju sovietai parodė daugiau žmoniškumo už JAV teisingumo departamento agentūrą OSI, jei teisingai informuoja jų TASS, kai sovietų gydytojai rado Liną, sergantį septyniomis sunkiomis li-

gomis, o tuo tarpu OSI perdavė jį sovietams su pilvo žaizdų diagnoze. Ilgą laiką iki deportacijos Linas buvo laikomas kalėjime, ir teisingumo departamentui jo sveikatos būklė visai nerūpėjo.

Nežinoma kas iš tikro buvo Karl Linas — tautos didvyris ar karo nusikaltėlis, tačiau jam nebuvo leista apsigynimui naudotis civilizuotame pasaulyje praktikuojamais teisiniais procesais, tuo paneigiant jam žmogaus teises, ir jis tapo įtartinos konspiracijos auka.

Karl Linas nebuvo pirmoji baltiečių auka. Pirmoji auka buvo prof. Juozas Brazaitis. Tos pačios jėgos, kurios sukūrė OSI, buvo apkaltinusios ir Juozą Brazaitį karo nusikaltimais. Kaltintojai niekad nepasirodė dienos šviesoje. Brazaitis, didysis humanistas, literatūros mokslininkas, pedagogas, antinacinis ir antibolševikinės rezistencijos vadas, sunkiai pergyveno tą baisią neteisę. Serija širdies smūgių 1974 m. lapkričio 28 d. nuvedė jį į kapus. Kai Algimantui Gečiui atėjo kongresmano Joshua Eilberg 1975 m. sausio 13 d. rašytas laiškas, kad dėl įrodymų stokos Brazaičiui byla nutraukiama, jo jau nebebuvo gyvųjų tarpe. Brazaitis buvo pirmoji įtartinos konspiracijos auka.

Baltiečių ir ukrainiečių organizacijos niekad nesipriešino karo nusikaltėlių aiškinimui ir teismui. Buvo tik priešinamasi netobulam įstatymui ir piktnaudžiškam netobulo įstatymo taikymui apkaltintųjų karo nusikaltimais byloje. Kad nebūtų naujų aukų, kurias OSI jau rikiuoja į eilę, 95-jo kongreso priimtas "Public Law 95-549", kitaip vadinamas "Holtzman Amendment", turi būti papildytas ar pakeistas. Apkaltintųjų bylos turi būti sprendžiamos kriminaliniuose Amerikos teismuose pagal teises Amerikos normas. Už tokius pakeitimus pilnai pasisako visos Koalicijai (CCJS) priklausančios organizacijos ir taip pat centrinės lietuvių bei kitų baltiečių ir ukrainiečių organizacijos.

Koalicija su ekspertų talka "Holtzman Amendment" pakeitimus ruošia. Reikės sunkaus darbo bei moralinių ir medžiaginių išteklių, kad tie pakeitimai taptų tikrove. Šiuo metu iškilo reikalas skubiai pasipriešinti neteisėbei. Tikime, kad visuomenė šio momento svarbą supras.

Antanas B. Mažeika
Koalicijos (CCJS) pirmininkas ir akcijos koordinuotojas

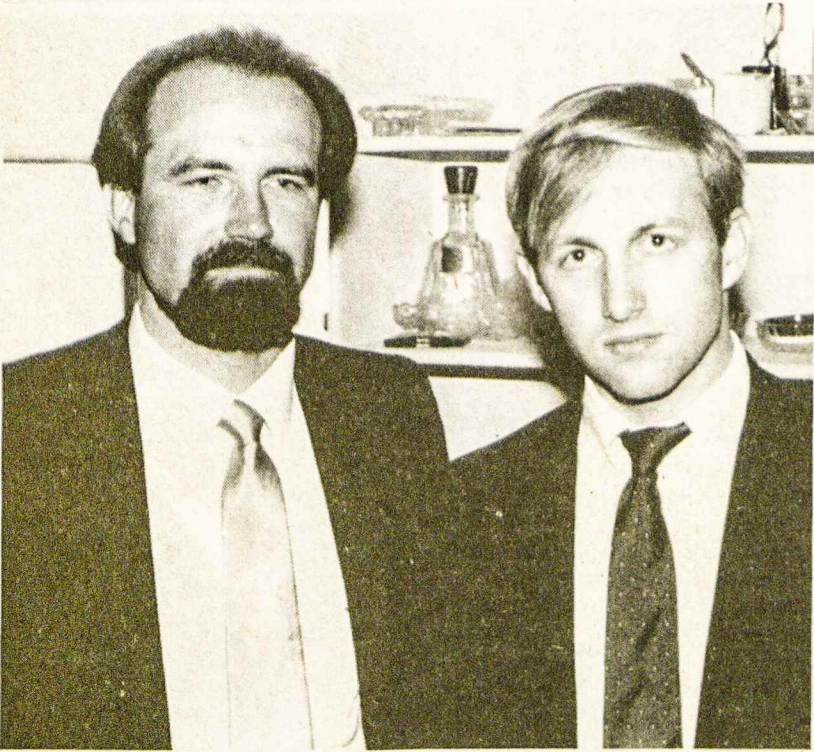
The Marlatt

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

laidotuvių namai ir koplyčia

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

Kanados baltiečių federacijos pirmininkas dr. GUNTIS SILINS, latvis, (kairėje), su amerikiečių tarptautinės teisės žinovu J. H. HOUGH III, kuris yra parašęs studiją apie neteisėtą, prievartinį Baltijos valstybių įjungimą Sovietų Sąjungon, Toronto universitete surengtose svarstybose, kur dalyvavo daug baltiečių

Nuotr. J. V. Danio

Trys dienos Lietuvai

Lietuvos krikščionybės sukaktis turiningai paminėta V. Vokietijos Stuttgarte

Stuttgarte, V. Vokietijoje, 1987 m. gegužės 29-30-31 dienomis buvo paminėta krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 metų sukaktis. Tris dienas vyksiamame minėjime, kuriame buvo paskaitos, meninė dalis, iškilmingos Mišios ir paroda, dalyvavo apie šimtas miesto ir apylinkių lietuvių, latvių ir estų — katalikų, evangelikų ir kitų tikybų žmonių.

Parodai gintaro rodimius bei išdirbinius, juostas, rankšluosčius, drobes, tautinius drabužius, namų apyvokos daiktus (kultuves, kočėlus, rankšluostines ir kita) surinko darbsčios Vasario 16 gimnazijos Hiutenfelde moterys — E. Lucienė ir Krivickienė. Gražiai, tvarkingai ir meniškai išdėstyti rodimiai buvo pagrindinis dėmesio centras šventės dalyviams. Antroji parodos dalis Lietuvos krikščionybės raidą nuotraukomis vaizdavo sunkų ir vargingą Lietuvos tikinčiųjų kelią praityje ir dabartyje.

Ižanginė paskaitą apie 600 metų krikščionybę Lietuvoje, skaitė dr. K. Čeginskas iš Miuncheno, išryškindamas dideles lietuvių tautos aukas. Jis pabrėžė, kad, šalia katalikiško tikėjimo, Lietuvoje sklido ir Liuterio bei Kalvino idėjos.

Sekantios dienos (V. 30) popietėje toje pačioje salėje susirinko būrelis lietuvių ir jų likimo draugų. Latvių evangelikų kun. E. Rozitis pravedė popietę bendroje visų trijų Baltijos tautų dvasioje. Kiekvienos tautos atstovas pranešė apie dabartinę tikinčiųjų padėtį savoje šalyje. Po trum-

po pranešimo kiekvienas jų uždegė po žvakę, simbolizuojančią šviesesnę ateitį savo šaliai. Po žvakės uždegimo sugiedoti kiekvienos šalies himnai.

S. Alber — Europos parlamento Štrasbure vicepirmininkas pasveikino susirinkusius, reikšdamas viltį, kad vieną dieną ir šios trys Baltijos šalys bus laisvos ir lygiatės didelėje Europos tautų šeimoje. Jau ir dabar Europos parlamente stovi trys laisvos kėdės šių tautų atstovams.

Meninę dalį atliko vietinis chorelis su svečiais solistais — Ričardu Daunoru iš Krefeldo ir Violeta Hermanaite-Sarach iš Miuncheno.

Po oficialios dalies dalyviai apžiūrėjo salėje išstatytus stendus su informacija, parodančia Lietuvos krikščionybės kelią per 6 šimtmečius bei dabartinę Lietuvos tikinčiųjų padėtį.

Sekmadienį (V. 31) buvo iškilmingos pamaldos, skirtos Lietuvos krikščionybės sukakties. Šv. Nikalojaus šventovės sutalpinę visus tikinčiuosius. Įvairių Europos šalių atstovai, kai kurie pasipuošę tautiniais savo drabužiais, atvyko į šias iškilmingas pamaldas. Mišias atnšavo Pietų Vokietijos vyskupas dr. G. Moser (Rottenburgo vyskupija) ir vyskupas dr. A. Deksnys su būriu lietuvių, vokiečių ir vengrų kunigų.

Tris dienas trukusi sukakties šventė rado gerą atgarsį vokiečių tarpe ir buvo pozityviai įvertinta Vokietijos spaudoje.

Vybras

Tėvai Maskvon, vaikai - Amerikon

Natalija Polovčak pasakoja, kaip jų šeima — tėvas, motina, broliukas Valteris 12-kos metų ir mažesnis broliukas 5 metų atvyko iš Ukrainos į Ameriką 1980 m. ("The Standard", 1987).

Sovietų Sąjungoje mano tėvas buvo autobuso vairuotojas, o mama dirbo fabrike. Abu tėvai buvo netikintys.

Mes užaugome senelės priežiūroje. Ji dažnai kalbėdavo apie Viešpatį ir mokė mus melstis. Ji daug meldėsi, kad mes atsivertume į tikėjimą — pasakoja Natalija.

Girdėti senelę kalbant apie Dievą buvo vienas dalykas, o būti tikinčiais ir eiti į mokyklą — visai kas kita.

Sovietų valdžia kovoja prieš tikėjimą į Dievą. Nesvarbu kaip gerai toks vaikas mokytųsi, jam yra daromi dideli sunkumai. Jis nuolat pasijuokiamas ir visokiais būdais puolamas. Taip aš tikėjau į Dievą slapta. Bet aš gerai nesupratau Kristaus aukos reikšmės. Aš troškau turėti Šv. Raštą, kad patį galėčiau skaityti ir suprasti. Yra labai sunku ir pavojinga Sovietų Sąjungoje įsigyti Šv. Raštą.

Toliau Natalija pasakoja, kad dvi tetos, kurios gyveno Amerikoje, padarė iškvietimą jų šeimai, ir jie galėjo išvykti iš Sov. Sąjungos.

Čikagoje viena teta man padovanojo Šv. Raštą ir aš tuoj

ėmiau skaityti. Man viskas prisiminė, kaip mano senelė man pasakojo ir aš negalėjau atsitraukti, kol neperskačiau visą Dievo Žodį.

Bet mano tėvai dėlto buvo labai nepatenkinti. Jie sakė, kad aš esu išdavikė, nes atmečiau tai, ką jie mane mokė. Man reikėjo palikti namus.

Po kurio laiko tėvai nusprendė grįžti atgal į Sovietų Sąjungą, bet sovietų ambasada reikalavo, kad grįžtų visa šeima kartu.

Aš džiaugiausi kad jau būvau pilnametė ir mane priverstų negalėję, bet broliukas Valteris nenorėjo grįžti ir labai pergyveno. Jis slaptai pabėgo iš namų.

Keletą metų Amerikos laikraščiai rašė, kaip 12 metų Valteris Polovčak sėkmingai gynėsi nuo galingos Sovietų Sąjungos. Pagaliau, teismo sprendimu, Valteriui buvo leista pasilikti Amerikoje.

Valteris ir aš apsisprendėm atsisikirti nuo tėvų, nes norėjome gyventi laisvėje. Mes dėkojame Dievui, kad Jis mus vedė ir globojo per tuos sunkius penkerius metus: teismai, kalbėjimas JAV kongrese, įvairios žmonių nuomonės ir t.t. Bet labiausiai man dėkojame Dievui, kad gyvendami laisvėje galime be baimės Jį garbinti.

(Iš "Power for Living" pagal "The Standard"). Paruošė A. G.

Rašytojas pas Londono lietuvius

Du literatūros vakarai, kurių programą atliko Algirdas Landsbergis

STASYS KASPARAS

Tarptautinio rašytojų klubo PEN kongresas įvyko Šveicarijoje Lugano mieste gegužės 10-17 d., kriaime dalyvavo rašytojas Algirdas Landsbergis su savo žmona Joana.

Grįždamas į JAV, užvažiavo aplankyti Londono lietuvių, su kuriais rašytojas Algirdas yra gerai susipažinęs.

Penkartdienio vakare, gegužės 29, Londono lietuvių jaunimas surengė literatūrinę vakaronę skulptorės Elenos Gaputytės namuose, kur susirinko arti 50 jaunuolių. Dauguma jaunimo gerai nesupranta lietuviškai, tai rašytojas vakaronės programą atliko anglų kalba. Toje vakaronėje buvo sutarta, kad ateinančiais metais panašią vakaronę bus surengta latvių "Sodyboje", dalyvaujant visų trijų Baltijos tautų jaunimui, kur rašytojas Algirdas Landsbergis atliks literatūrinę programą.

Šeštadienį, gegužės 30, A. Landsbergis viešėjo Lietuvių namuose. Jis palaiko labai plačius ryšius su Didžiosios Britanijos rašytojais bei teatro žmonėmis.

Sekmadienį, gegužės 31, A. Landsbergis apsilankė Lietuvių šventovėje, dalyvavo pamaldose, atliko Mišių skaitymus. Po pamaldų parapijos svetainėje lietuvių Šv. Kazimiero klubo valdybos pirm. S. Kasparas supažindino susirinkusius klausytojus su rašytoju. Kadangi šis rašytojas yra daug kartų turėjęs literatūrinius rečitalius Londone, užteko supažindinimui poros sakinių.

Rašytojas A. Landsbergis, prieš pradėdamas savo rečitalius, visuomet peržvelgia savo būsimus klausytojus. Daug jų atpažino iš ankstyvesniųjų laikų ir staiga pasigedo savo kolegos rašytojo Kazio Barėno ir Marijos Barėnienės. Kalbėtojas perdavė sveikinimus londoniečiams Niujorke gyvenančio aktorius Vitalio Žukausko.

Pradžioje rečitalio A. Lands-

bergis perskaitė Brazilijoje gyvenusio ir ten mirusio V. Ališo porą poezijos dalykų. Būdamas Lugano mieste, A. Landsbergis prisiminė didįjį Lietuvos poetą Maironį. Mat ten daugiau kaip prieš 80 metų gimė Maironio eilėraštis "Vakaras ant keturių kantonų ežero". Jis tą Maironio eilėraštį čia perskaitė. Taip nuostabiai viskas nutilo ir tik girdėjosi vieno skaitovo balsas. Turbūt visi svetainėje esantieji matė Maironio vaizdą virš 4 kantonų ežero.

Kadangi šie metai yra Lietuvos krikščionybės metai, rašytojas sustojo prie K. Bradūno "Antifonų", kurios yra išleistos ir surištos su krikščionybės atsiradimu Lietuvoje. Antifonose buvo galima girdėti iš skaitovo, kad K. Bradūnas yra geras krikščionis-katalikas, bet kai kuriuose posmuose virsta pagonišku Lietuvos gyventojų, susijusių su anuo metiniais dievais.

Rečitalio pabaigai A. Landsbergis skaitė Justino Marcinkevičiaus "Daukantą". Kaip S. Daukantas knaisiojosi po Lietuvos istorijos aruodus, esančius tuometiniame Petrapielyje, valstybinėje bibliotekoje, net atsisakydamas caro valdžios siūlytų paaukštinimų, kad tik galėtų pasilikti kaip galime ilgiau prie tų Lietuvos istorijos šaltinių.

Pasibaigus literatūriniam rečitaliui, Londono Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC, padėkojo rašytojui prof. Algirdui Landsbergiui už puikų rečitalį ir už tai, kad visuomet aplanko Londono lietuvius su literatūrine kūryba. Lietuvių Šv. Kazimiero klubo valdybos pirm. Stasys Kasparas prašė A. Landsbergį pasveikinti aktorių Vitalį Žukauską, pakvietė visus rečitalio dalyvius palikti svetainę prie klubo valdybos moterų paruoštų užkandžių bei pabendrauti su mielu svečiu.

Atsisveikinant buvo išreikšta viltis, kad ateinančiais metais vėl susitiksim toje pačioje svetainėje.

\$2000 jaunam
spaudos bendradarbiui

Suprasdama lietuvių kalbos svarbą išeivijos veikloje ir stoka jaunų žurnalistų bei spaudos bendradarbių, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga sudarė sąlygas vienam jaunuoliui/jaunuolei praleisti vasaros atostogas rašant informacinius straipsnius lietuviškai spaudai. Lietuvių Fondas paskyrė \$2000 šiai stipendijai.

Tikslas šio projekto yra pritraukti jauną žmogų prie lietuviško žurnalistinio darbo ir patobulinti jo talentus toje srityje. Šitokiais projektais galime tikėtis išsiugdyti ateičiai žurnalistus, redaktorius ir spaudos darbuotojus. Taip pat Jaunimo sąjunga nori atkreipti visuomenės dėmesį į jaunimo veiklą, paraginant jaunimą prisidėti prie veiklos, paraginti jį pasisakyti spaudoje.

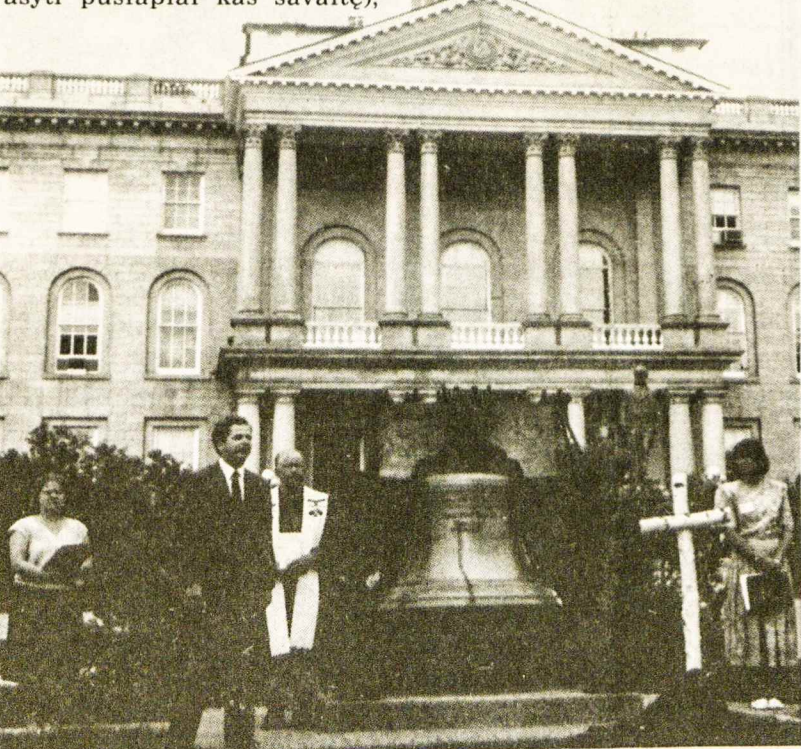
Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdyba iš anksto nustatys jaunuoliui/ei minimumą straipsnių (20-25 mašinėlė rašyti puslapiu kas savaitę),

už kurį jis/ji bus atsakingas/s. Bus pasiūlytos įvairios temos iš Kongreso programos, kurias reikės kūrybingai paruošti, kad lietuviškam jaunimui būtų įdomiau jas gvildinti ir kad visuomenė geriau suprastų dabartinis jaunimo rūpesčius. Žinomi lietuviai rašytojai ir žurnalistai bus pakviesti peržiūrėti straipsnius privačiai ir patarti jaunuoliui/ei, kaip gali straipsnius pagerinti.

Jaunuolio/ės kvalifikacijos: 1. 16-30 metų amžiaus, 2. žodinis bei rašytinis lietuvių kalbos mokėjimas, 3. pirmenybės bus duodama VI PLJK išrinktam atstovui, po to — VI PLJK registruotam dalyviui.

Daugiau informacijų kreipkitės į Gintarą Grušą: 5559 Moden Place, Agoura, CA 91301, USA. Tel. (818) 706-3748.

Prašome atsiųsti savo rezultatus (trumpą lietuviškos veiklos apibūdinimą, atkreipiant dėmesį į darbą su spauda) iki 1987 m. rugpjūčio 1 d. **PLJS valdyba**

Baltiečių jaunimo sandraugos ekumeninės pamaldos prie valstybinių Concord rūmų JAV-se 1987 m. birželio 14 d. Iš kairės: Amerikos latvių jaunimo sąjungos pirmininkė VITA TERANDS, pranešėjas estas MARTIN SAUBERG, kun. RAFAELIS ŠAKALYS, OFM, vadovavęs pamaldoms, ir MARA SAUBERG, BYC pirmininkė

Nuotr. R. V. Šilenaitės

Ročesterio "Lazdyno" šokėjai ir šokėjos prie Vatikano rūmų po Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmų 1987 metų birželio 28 dieną

Nuotr. "L'Osservatore Romano"

Baltiečių jaunimo stovykloje

Latvių informacijos direktorius kalbėjo apie stiprėjančias baltiečių jaunimo pozicijas Amerikos visuomenėje, o žymus amerikiečių teisininkas — apie baltiečių išeivijos veiklos koordinavimą

RIMA ŠILĖNAITĖ IR

LINA ŽILIONYTĖ

1987 m. birželio 11 d. į latvių stovyklavietę New Hampshire, Naujojoje Anglijoje, pradėjo rinktis trijų Baltijos kraštų atstovai — lietuviai, latviai ir estai į baltiečių jaunimo stovyklą. Tradicija susirinkti baltiečiams būrin ir pasidalinti savo patirtimi bei rūpesčiais dėl toli paliktos tėvynės, kurią daugumas jaunesniųjų pažįsta vos iš kelių praeistų tenai dienų, nėra jau sena.

Idėja rengti bendras baltiečių jaunimo stovyklas gimė prieš šešerius metus: 1981 m. buvo išrinktos pirmosios kiekvienos tautos tarybos — būrių vėliavnešiai tada buvo lietuvis Vidmantas Rukšys, estas Martin Šuuberg ir latvis Karlis Cerbulis.

Sename klone

Šiais metais stovyklautojai rinkosi keturiom dienom. Ši stovykla rengiama ne vien tik tai poilsui. Dienotvarkė buvo perpildyta paskaitomis, diskusijomis bei laisvalaikio programomis. O išsilaikyti bei atsigauti po dienos galėjai nuostabioje gamtoje: stovyklavietė tarsi priminė Latviją mišniūroje. Gražioje kalvotoje vietovėje mažais atstumais išsibarstę nameliai, čia pat nedidelis ežeras, jauki koplytėlė. Paskaitų išklausti visi suėdavo į seną kluoną. Tiesa, jo viduje akis pasigenda įprastinių kluono žymių: šalinės ir klijimo, kur paprastai tokiu metu laiku gimtinėje jau kvepia pirmasis suvežtas šienas. Šiandien kluonas tarnauja įvairiems kultūriniais renginiams, jame vyksta posėdžiai bei susirinkimai.

Ketvirtadienis — pirmoji stovyklos diena buvo skirta atvykimui, senų pažinčių atnaujinimui bei naujų užmezgimui.

Penktadienį nuo pat ankstyvo ryto prasidėjo paskaitos ir diskusijos. Stovyklos atidarymo proga kalbėjo Estijos ir Latvijos pasiuntinybių atstovai — Aarand Roos ir Janis Lūsis. Jie plačiai aiškino, kokias galimybes turi ir kokias funkcijas atlieka nepriklausomų Baltijos kraštų pasiuntinybės Vakaruose. Pasak jų, diplomatinės misijos ir šiuo metu atstovauja savo kraštų vyriausybėm ir yra atsakingos už jų ateitį.

Jaunoji karta

Didelio dėmesio susilaukė Amerikos latvių sąjungos visuomeninės informacijos direktoriaus Ojars Kalninš paskaita. Jis, prisipažinęs, kad temą paskaitai jam pasiūlė pati sovietų spauda. Pasirodo, sovietai pradėję būkštauti dėl trečiosios kartos baltiečių įtakos politinėje bei visuomeninėje sferoje ne tik tos šalies, kurioje jie gyvena, bet ir jų tėvų gimtinėje. Mat tarp šios kartos atstovų yra daug gydytojų, teisininkų, mokslininkų bei menininkų, kurie Vakaruose dažnai susilaukia didelio pripažinimo. Be to, jaunimas aktyviai dalyvauja visuomeniniame išeivijos gyvenime, pagal išgales

stengiasi kuo dažniau lankytis Baltijos kraštuose.

Kalninš taip pat pastebėjo, kad Jungtinių Valstijų, Vakarų Europos bei Rytų Europos kraštų mokyklose dėstoma istorija ir apie Baltijos kraštus, tačiau vadovėliuose pateikti faktai nėra tikslūs ir pasenę — jie išleisti 1950 m. ir daugiau ne kartą nebuvo redaguoti, o tikslai perspausdinti.

Kalninš nuomone, atėjo laikas parengti naujus vadovėlius — turime didelį būrį gerų istorikų, kurie, juos paraginūs, tikrai prisidėtų prie šio kilnaus darbo.

Kaip toliau pastebėjo kalbėtojas, mes patys, o ne kas nors kitas, turėtume pasirūpinti, kad užsienyje leidžiamose enciklopedijose bei almanachuose būtų trumpos žinutės ir apie tris kraštus prie Baltijos jūros — Lietuvą, Estiją ir Latviją. Be to, baltiečiai daug ką apie save gali pasakyti per trumpą televizijos programą, o taip pat paruošti įdomią garsinę vaizdą juostę.

Kalninš taip pat priminė, kad turime naudotis kai kurių tautiečių užimamomis įtakingomis vietomis, per juos skeldami apie save tarptautiniuose simpoziumuose, aukšto lygio pasitarimuose. Kiekviena tokia proga turime reikalausti, kad būtų sustabdytas rusinimas Baltijos kraštuose, daugiau remti disidentus, apie juos skelbiant užsienio spaudoje bei per radiją, perduoti kuo daugiau informacijos apie Baltijos kraštus.

Kalninš paskaitą gražiai papildė lietuvių atstovės Astos Banionytės pastabos. Ji pastebėjo, kad reikia atsiminti tai, jog ne visi JAV kongreso nariai lygūs savo užimama vieta, įtaka aukštesnėse sferose, netgi savo intelekto. Visų pirma nereikia bijoti kreiptis į juos. Svarbu, kad žinotum dėl ko pas jį atejai, apie ką nori kalbėti. Tiesa, pačiam reikia susipažinti su jo biografija. Į pagalbą čia gali ateiti "The Almanac of American Politics" ir "Politics in America". Tai leidiniai, kuriuose gali rasti visą informaciją apie kiekvieną kongreso narį.

Amerikiečio mintys

Savo sukaupomais žiniomis apie šiuo metu po pasaulį išsisklaidžiusius lietuvius, latvius ir estus, apie buvusių nepriklausomų Baltijos valstybių diplomatinės misijas Pietų Amerikoje, N. Zelandijoje, apie turimas žemes bei pastatus D. Britanijoje, Prancūzijoje, Berlyne ir kitur visus nustebino Bill Hough — jaunias teisininkas iš Niujorko. Jis gana gerai susipažinęs su Sovietų Sąjunga, aplankęs ne vieną Rytų Europos kraštą, be to, išstudijavęs šių kraštų istoriją. Bill Hough kėlė mintį visiems baltiečiams pagaltoti apie galimybę Berlyne įsteigti baltiečių muziejų, o Londone — baltiečių centrą. Abiejuose kraštuose baltiečiai turi šiuo metu svetimų naudojamus pastatus ir žemę. Pasak Hough, yra būtina sudaryti vadovaujančią valdybą, kuri galėtų palaikyti ryšius su po visą pasaulį pasklidusiais Baltijos kraštų atstovais. Be to,

jis pats numatęs kitais metais sukviešti Baltijos kraštų diplomatinę misijų atstovus iš visų pasaulio kraštų. Jų radęs netgi N. Zelandijoje ir Kolumbijoje.

Radio sritis

Pasidalinti patirtimi apie radijo laidų ruošimą latvių ir anglų kalbomis su baltiečių jaunimu atvyko Silvestrs Lambergis, kuris jau nuo 1969 m. ruošia 25 minučių savaitines muzikos programas. Temas savo laidoms jis parenka labai įvairias — tai latvių istorija, geografija, kultūra bei opera.

Muzikinę laidų programą jis užpildo klasišine muzika, kurios aruodas yra tikrai neišsėmiamas: jis naudoja "Melodijos" plokštelių firmos bei užsienyje leidžiamų firmų plokšteles. Lambergis nuomone, reikia kitataučius informuoti apie save. Vienas iš tinkamų būdų ir yra muzika.

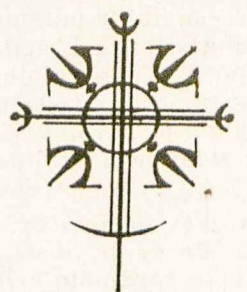
Lietuva skaidrėse

Vakarus stovyklautojai užpildydavo turiningais kultūriniais renginiais bei dainomis ir šokiais. Penktadienį jie susirinko į vakarą, skirtą "Lietuvai skaidrėse". Kaip vėliau ne vienas iš stovyklautojų prisipažino, tą vakarą jie Lietuvą pamatė visai kitokią, negu buvo matę anksčiau. Tai nenustabu, nes turistų akis ne viską spėja pamatyti. Nereikia pamiršti ir tai, kad jis ne visur gali ir nuvažiuoti.

Kitą vakarą visus pakvietė būrin įsiliepsnosius laužas. Kalno aidas iki vėlumos atkartojo lietuvių, latvių ir estų dainų melodijas, mokomų žaidimų žodžius. Su pakilia nuotaika bei pilni įspūdžių stovyklautojai atsisveikino iki kitų metų rugpjūčio mėnesio.

Beliaka tikėtis, kad po tokios turiningos stovyklos neleistume žūti toms puikioms idėjoms, kurios jau gimė per keturias dienas. Jas tikrai verta įgyvendinti, tačiau jokiu būdu neleistume joms tuščiai žūti. Viskas priklauso nuo mūsų pačių, viskas yra mūsų rankose, telieka tikrai darbai, o ne žodžiais įprasinti savo buvimą.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TEVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Loughed
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Tikintiosios Lietuvos paroda, surengta Religinės lietuvių katalikų šalpos Kultūros židinyje Bruklne. Ją sutvarkė RASA MATULAITYTE (kalbasi su gen. Lietuvos konsulu ANICETU SIMUČIU). Paroda yra kilnojama ir siunčiama į kitas lietuvių gyvenvietes. Adresas: Religinė šalpa, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA. Tel. (718) 647-2434. Paroda pritaikyta lietuviams ir kitataučiams, besidomintiems Lietuva

Lietuvos praeitis tarptautinėje šviesoje

Vatikano rengtos svarstybos apie krikščionybės įvedimą Lietuvoje

RASA MAŽEIKAITĖ

Joks mokslas, kaip ir joks žmogus, negali pilnai, sveikai išaugti izoliacijoje — vienatvėje. Vaikas, išaugęs be santykių su kitais žmonėmis, liktų nebylys ir beprotis.

Taip ir mokslininkams būtina reikia bendrauti tarpusavyje, svarstyti. Iš tos dialektikos iškyla naujos įžvalgos. Tokias įvairių požiūrių sintezės visi labiau linkę priimti, negu vieno žmogaus nuomonę.

Todėl Romoje birželio 24-26 d.d. įvykusios svarstybos — „colloquio“ buvo nepaprastai svarbus, nes tai pirmas (po Antrojo pasaulinio karo) Lietuvos vadovų istorijos specialistų suvažiavimas. Jis svarbus ne vien istorikams; bet ir visiems lietuviams, kurie myli savo tėvynę ir nori, kad ją pasaulis gerbtų bei vertintų.

Visi esame dažnai kentę nuo kitataučių „visiško“ nesupazinimo su mūsų tautos istorija, esame patyrę skeptišką reagavimą į mūsų tvirtinimus, kad ši istorija sena bei garbinga, ypač Šiaurės Amerikoje, kurios kultūros šūkis yra „think big“. Mažos tautos ten dažnai niekinamos ir net išjuokiamos. Deja, patys save girdami šios nuomonės nepakeisime, priešiną — tik visą reikalą sugadinsime, nes niekas negerbia pagyrūnų, t. y. žmonių, kurie apie save nuolat kalba.

Kitataučiai istorikai

Todėl su didžiausiu malonumu Romoje klausiau, kaip kiti mus giria, tačiau pirmą kartą, kaip žymūs kitataučiai mokslininkai domisi Lietuvos istorija. Labai džiaugiausi gavusi progą jiems pateikti tą istoriją lietuvišku požiūriu.

Suvažiavime paskaitas skaitė: keturi lietuviai, keturi lenkai, du vokiečiai, vienas švedas ir vienas amerikietis. Paskaitos buvo skaitomos įvairiom kalbomis: anglų, vokiečių, prancūzų ir italų. Vatikanas, kuris visiem paskaitininkam parūpino kelionės išlaidas, nakvynę ir maistą, taip pat pasamdė vertėjus, kurie perteidė paskaitų bei diskusijų vertimus italų, anglų ir vokiečių kalbomis.

Paskaitos

Pirma paskaitininkė buvo žymi archeologė dr. Marija Gimbutienė, kuri apibūdino senąją lietuvių religiją, pabrėždama, kad toje religijoje yra du sluoksniai — indoeuropietiškas ir senųjų Europos genčių tikėjimas. Senumas ir tęstinumas pagoniško lietuvių tikėjimo labai domino susirinkusius kitataučius.

Po to sekė labai žinomo vokiečių profesorius M. Hellmanno paskaita apie popiežių santykius su lietuvių kunigaikščiais. Jis gana daug kalbėjo apie Mindaugo krikštą ir savo paskaitos gale prabilo į publiką lietuviškai.

Mano pačios paskaita buvo apie DLK Algirdo įmantrumą ir apdairumą religinėje politikoje. Kitataučiai profesoriai ne tik su mano mintimi sutiko, bet ir leido man juos pataisyti, kai jie klydavo savo paskaitose. Jau faktas, kad tokie žymūs žmonės leidžia ką

tik mokslą baigusiai jaunai moteriai jiems duoti pastabas parodo visų dalyvių išskirtinį palankumą lietuviams.

Michal Giedroyc, sulenkėjusių Lietuvos didikų sūnus, savo paskaita įrodė, kad jis tikrai susidomėjęs savo protėvių tauta ir dabar tarnauja jos naudai, anglų spaudoje rašydamas apie Lietuvos kunigaikštystės pagonių valdovų gudrumą bei didžią galią.

Amerikietis profesorius William Urban aptarė kryžiuočių pažūrą ir pagonis ir kryžiaus karams naudotus pateisinimus. Nors mums nepatinka, kai kas nors gina kryžiuočių ordina (vienu klausimu aš pati su dr. Urbanu smarkiai ir viešai susikirtome), tačiau jis labai teisingai pabrėžė stiprią Lietuvos karinę jėgą ir net įrodinėjo, kad kryžiuočiai nebūtų galėję nukariauti ir išlaikyti Lietuvos.

Lietuviai gal mažiausiai tikėjosi iš lenko Jerzy Kloczowski paskaitos apie „Lenkiją ir Lietuvos krikštą“. Tačiau šis labai plačiai žinomas lenkų istorikas kaip tik pabrėžė, kad nebuvo 1386 m. tikros unijos su Lenkija, kad tuo metu Lietuva buvo daug stipresnė valstybė negu Lenkija ir kad lietuviai tikriausiai nulėmė Lietuvos suartėjimą su Lenkija, kuri jiems buvo per silpna diktuoti. Pastebėtina, kad Kloczowski visur sakė „Vilnius“, neminėdamas lenkiško mūsų sostinės pavadinimo, kuris dar vis dažnai randamas mokslinėse knygose.

Po to kalbėjo dar du lenkai, bažnytinės istorijos profesoriai. Tadeusz Krahel apibūdino ankstyvą Lietuvos bažnytinę provinciją beveik taip pat, kaip prof. P. Rabikauskas savo straipsniuose. Prof. Krahel irgi publiką pasveikino lietuviškai.

Marek Zahajkiewicz kalbėjo apie bendrą Katalikų Bažnyčios misijų teoriją. Įdomu pamatyti kontekstą Lietuvoje vestų kryžiaus karų, tačiau gaila, kad paskaitininkas, kalbėdamas apie Lietuvos 1387 m. krikštą, kuriam galima pritaikyti misijų teorijos aspektus, citavo vien Dluogošą, atrodo, nežinodamas apie prof. P. Rabikausko ir kitų straipsnius, kurie prideda daug patikslinimų. Tai parodo, kaip svarbu kitų tautybių mokslininkams susitikti su lietuvių istorikais.

Vokietis Kaspar Elm kalbėjo apie pranciškonus Lietuvoje. Įdomu, kad savo paskaitoje jis citavo vokiečių istorikų abejones apie DLK Gedimino žymų laiškų autentiškumą, esą, jie sukurti pranciškonų vienuolių iniciatyva. Tačiau kai aš tą užginčijau, prof. Elm tuoju nusileido, pabrėždamas, kad Gediminas buvo stiprus ir labai savarankiškas valdovas, ir tikrai šie laiškai galėjo būti dalis jo diplomatijos.

Paskutinę suvažiavimo dieną pradėjo prof. Paulius Rabikauskas su paskaita apie žemaičių krikštą 1413-17 m. Kaip ir savo straipsnyje, dr. V. S. Vardžius redaguojamoje knygoje, šioje paskaitoje prof. P. Rabikauskas vėl pabrėžė, kad Žemaitija buvo krikštijama vėliau nei dėl to, kad buvo norėta ją atskirti nuo Lietuvos, o dėl to, kad 1387 m. ji buvo Jogailai neprieinama. Atrodo, kad kai kurie kitataučiai mokslin-

ninkai nieko nežinojo apie šį žemaičių krikštą, ir jie su dideliu susidomėjimu sekė jiems naują informaciją.

Po to sekė švedo Tore Nyberg paskaita apie Skandinavijos misijas, kur yra mums įdomių paralelių, ir apie švedų šv. Brigitos kritiką kryžiuočiams už tai, kad jie nemanė atverti nukariautus pagonis, o tik tai juos pavergia.

Suvažiavimo akademinę dalį užbaigė iš Lietuvos atvykusio seminarijos profesoriaus kun. Algimanto Kajakos paskaita apie naujus archeologinius kasinėjimus po Vilniaus katedrą, kurie įrodo, kad Mindaugo laikais ten jau stovėjo katedra, kuri buvo nugriauta ir ant jos pastatytas nekrikščioniško tipo altorius, tikriausiai Perkūno garbei. Tai akiuodžiškai parodo, kaip oficiali Lietuva vėl atkrito į pagonybę po Mindaugo mirties. Prof. A. Kajakas paskaitą skaitė anglų kalba, publiką pirmiau pasveikinęs lietuviškai.

Nuogastavimai neišsipildė

Aplamai lietuvių nuogastavimai, dėl kurių visi suvažiavimo organizatoriai, tarp jų vysk. P. Baltakis ir prof. P. Rabikauskas, turėjo nukentėti, neišsipildė. Jautėsi ne „lenkėjimo“ o tiesiog „lietuvinimo“ procesas, nes visi paskaitininkai pabrėžė Lietuvos galią, nebuvimą tikros unijos su Lenkija 1386 m., lietuvių istorijos įdomumą bei unikalumą. Gaila tik buvo, kad kelios paskaitos kartojo tuos pačius faktus — reikia daugiau suvažiavimų, kad galėtume nuieiti toliau iš tokios pirmos stadijos į gilesnę analizę.

Lietuvių prestižas

Lietuvių prestižą ne tik tarp mokslininkų, bet ir kituose sluoksniuose, ypač aukštose dvasininkijos tarpe, labai pakėlė šis popiežiaus Jono-Pauliaus II iniciatyva surengtas seminaras — suvažiavimas. Tai matėsi atidaryme, kuriame dalyvavo du kardinolai, keturi monsinjorai, visa eilė vyskupų. Sveikinimus siuntė visi žymesnieji Vatikano pareigūnai, tarp jų Vatikano valstybės sekretorius, daugybė kardinolų, jėzuitų generolas P. Kolvenbach, Vatikano muziejaus ir archeologinių kasinėjimų direktoriai ir t.t. Popiežius atsiuntė suvažiavimui ilgą sveikinimą, o šeštą dieną jis asmeniškai pasveikino kiekvieną paskaitininką. Visa tai labai žadino dėmesį Lietuvai ir kėlė lietuvių mokslininkų prestižą. Tai palengvina mums įtikinti kitataučius mokslininkus, kai reikia juos pataisyti.

Pažymėtina, kad kunigų delegacija iš Lietuvos buvo labai patenkinta seminaro eiga. Jie visus paskaitininkus apdovanojo sukaustuviniais Lietuvos krikšto medaliais, gamintais Lietuvoje, ir man pačiai padovanojo nuostabiai gražią juostą.

Esu labai dėkinga ir laiminga, kad gavau progą dalyvauti šiame unikaliame suvažiavime. Tėnai gavau ne tik naujų mokslinių žinių, bet ir naujo ryžto toliau tęsti Lietuvos istorijos studijas, kuriomis kitų tautų inteligentai susidomėjo.

RAYMOND FILIP

Mano sesuo ir aš

Mes išmokom susivartstyti batus patys,
Ir tada išėjom savais keliais.

Nei vienas, nei kitas nesivadinam

Savo tėvo vardu.

Jokio šeimos kristalo

Surinkti saviems žvilgsniams,

Mūsų palikimas yra sienų istorija:

Šaltų, kaip Geležinė siena.

Sulaužytų, kaip Brandenburgo vartai,

Uždarų, kaip Quebec'o kalbų užtvaros.

Jokių pavyzdžių, tikrai raumeninga motina,

Patvari, kaip maldaknygės oda.

Du smulkūs mažyliai, devynių dėšelių aukščio,

Kaip mes glėbėm vienas kitą košmarais.

Net ir vidinės erdvės nebuvo užstoti mus

Nuo snaudžiančių pabaisų su tėvelio veidu.

Vėl susitinkam, praradę tą tėvą tironą,

Kaip plunksną.

Šeima labiau suskilus, negu žemės pluta

Europos ir Šiaurės Amerikos kontinentų.

Mano sesuo ir aš nepajėgiam žiūrėti į tėviškę nuotraukose

Rūtas ir rožančius, patiestus ant mirusiųjų giminių,

Imstus į mūsų gyvenimą,

Kaip lapus nuo šventųjų ažuolų.

Iš užsilikusios meilės

Mes vėl atrandame, kas tai yra

Būti seserim ir broliu,

Mainyti jurginą už pabučiavimą.

Nedraugą rantom prisiliesti.

Ji man yra

Lyg vasara.

Jos akys,

Žydros mano žydrumu.

Lėlė atrasta upėje.

Red. pastaba. Iš anglų kalbos vertė Žilvilė Bilaišytė, vertimą patobulino bei apdailino Henrikas ir Birutė Nagiai.

Pastabos apie Čechovo „Vyšnių sodą“

ALFONSAS NAKAS

Rusų dramaturgijos klasiko Antano Čechovo veikalus kanadiškas Stratfordo festivalis stato kas keltini metai. Kiek prisimenu, čia teko matyti „Žuvėdrą“ ir „Dėdę Vanią“. Šią vasarą nuo gegužės 19 d. Avon teatre kone kasdien vyksta „Vyšnių sodą“ spektakliai. Veikalas repertuare pasiliks iki sezono pabaigos — spalio 30-sios.

Mačiau popietinį liepos 5-sios spektaklį. Čia ketelias jo įspūdžiu.

Visų pirma režisierių John Wood reikia pagirti už gerų aktorių pasirinkimą. Kur rasi tinkamesnę ponį Ranievską, kaip didelio talento Pat Galloway? Jai prikiština tik viena yda — ne visai aiškus žodžių ištarimas, kai iš karto reikia ju labai daug pasakyti. James Blendick, vaidinąs praturtėjusį pirklių Aleksandrą Lopakiną, savo vaidmenimi patis tinkamiausias — pilnas pasitikėjimo savimi, bet ne arogantas. Į visus įvykius gyvai reaguoją, visiems turi patarimų. Nepamiršta pasigirti, kad gimęs skurdžių šeimoje, dažnai tėvo muštas, o dabar štai dvi brangios rūbos ir gali ką tik nori nupirkti, įskaitant nugyventą Ranievskajos dvarą. Nicholas Pennell čia pasimetęs, bevalis Leonas Gajevas. Peggy Coffey — gyvybe trykstanti, linksmutė šešiolikmetė Ania, tikroji Ranievskajos dukrytė. Wenna Shaw, vaidinanti 28-rių metų adoptuotą Ranievskajos dukterį Varją, tikrai pasigailėjimo verta būtybė. Nepabailgalimais dvaro prievaizdės darbais užsimušusi, vedybos vyro nerandanti, nerviška. Jos ir apdaras tamsus, sendingas bent 15 metų. Colm Feore nepaprastai puikiai vaidina Jašą, arogantišką, beširdį, Paryžiuje pagyvenusį, vėl į Paryžių besiveržiantį jaunuolį, niekinantį savo vargaulių luomo žmones, ne-

norintį susitikti nė motinos. Ak, dar Joseph Ziegler — amžinas studentas Petras Trofimovas. Savo filosofija ir keistomis idėjomis sužavėjęs Anią, nepripažįstas nei meilės, nei turto, nei tvarkingų gerų drabužių...

Tai dar ne visi vertingieji aktoriai. Dar reiktų rašyti apie Keith Dinicel, Susan Cox, Douglas Campbell, William Needles, Kim Horsman. Visi jie turi didesnius ar mažesnius vaidmenis, visi jas gerai atlieka.

Nedaug šiame veikalė intrigos. Atvažiuoja traukiniu iš Paryžiaus Ranievskaja su Ania, aukle Charlotta ir tarnu Jaša praskolinio dvaro reikalų tvarkyti. Susitinka visada čia gyvenusius artimuosius, tarnus, keletą pašalinių svarbių žmonių, prisimena laimingą praeitį. Kritiškam dvaro likimui sprendžiantis, nori bent sau išlaikyti vyšnių sodą, patį brangiausią sentimentą. Neišlaiko. Lopakinas dvarą nuperka. Varjos už jo ištektini nepavyksta. Kai po penkių mėnesių grįždama į Paryžių atsisveikinėja, pokši kirviai vyšnių sodą naikindami.

Nei žudynių ar natūralių mirčių, nei vedybų ar kokių kitų laimėjimų, žodžiu, jokios drastiškos atomazgos. O tačiau gera Čechovo veikalą žiūrėti ir tiek. Gera iš teatro išėjus pamastyti apie jo žmones, pačiam pasigirti jų nostalgija.

Kalbant apie pastatymo apdailą, ji nebuvo labai patraukli. Skurdi, nors erdvi geležinkelio stotis, labai mažai ką pakeitus tapo dvaro salonu. Užuot rodžius vyšnių sodo dekoraciją, pasitenkinta tik didesnio gamtovaizdžio su medžiais paveikslu įnešimu ir prie sienos prisiliejimu. Be to, dabar įpratus daryti tik vieną pertrauką, antrasis iš trijų veiksmas buvo perkirstas, be reikalo panaudojant dekoracijas „iš padangių“. Su klasika neturėtų būti taip elgamasi.

Stratfordo festivalio aktoriai, vaidinę A. Čechovo dramoje „Vyšnių sodas“. Iš kairės: Wenna Shaw — Varja, Pat Galloway — ponis Ranievskaja, Nicholas Pennell — Leonas Gajevas. Nuotr. Michael Cooper

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Oskaro Milašiaus bičiulių draugijos nariai ir jo talento gerbėjai kasmet susirenka Paryžiaus Fontainebleau priemiestyje, prisimindami jo gimtadienį. O. Milašius yra gimęs 1877 m. gegužės 29 d. Tad šiemetinis velionies bičiulių susitikimas gegužės 24 d. buvo susietas su 110-tosiomis O. Milašiaus gimimo metinėmis. Ši kartą buvo atvykęs ir velionies gimnais Česlovas Milosz, literatūrinės Nobelio premijos 1980 m. laureatas. Paryžiaus lietuviams atstovauja Petras ir Žibutė Klimai, dail. Žibuntas Mikšys. Velionies gerbėjai jo kapą Fontainebleau kapinėse papuošė gėlių vainiku, o tada visi susirinko bendram pokalbiui. Lietuviams ypač buvo įdomus Česlovo Milosz tartas žodis, pabrėžęs gilų Oskaro Milašiaus prisirišimą prie Lietuvos.

Nobelio premijos laureatas Česlovas Milosz buvo atsivedęs iš Lenkijos atvykusį savo brolių, kalbančių ir lietuviškai. Jiedu jautriai atsiliepė apie Lietuvą, apie savo nutrukstančius ryšius su ja. Lietuviams tada paaiškėjo, kad Česlovas Milosz supranta lietuviškai ir gali susisiekti.

Fizikos dr. Petras Avizonis dirba JAV karo aviacijos Kirklando bazės ginklavinimo laboratorijoje lazerių skyriaus vadovu. Ta bazė yra prie Albuquerque miesto Naujosios Meksikos valstijoje. Amerikos fizikų draugija buvo pakviesti dr. P. Avizonį su keturiolika kitų mokslininkų pasakyti prez. R. Reagano pradedamos gynybos sistemos erdvės praktinio klausimu. Spauda tą sistemą atskleidžiančioms raketoms sustabdyti vadina „Žvaigždžių karą“.

Su dr. P. Avizonio išvada savo skaitytojus supažindino dienraštis „The Albuquerque Tribune“. Pasak dr. P. Avizonio, pagrindiniai fizikos dėsniai neprieštarauja tokiai sistemai. Tačiau jos įgyvendinimui reikalinga technologija tik ruošiamą. Šiuo metu neaišku, kada ji bus paruošta ir kiek kainuos gynybinės sistemos įvedimas erdvėje. Visi mokslininkai sutinka, kad į šiuos klausimus bus galima atsakyti tik išvysčius sistemai įgyvendinti reikalingą technologiją.

Amerikos lietuvių dailininkų sąjunga, minėdama veiklos trisdešimtmetį, dvilikos savo narių įvairių kūrinių parodą surengė balandžio 24 — gegužės 8 d.d. Čikagoje, antroje M. K. Čiurlionio galerijoje, Inc., 4038 Archer Ave. Sąjungos valdybos pirm. Mikas Šileikis, kalbėdamas parodos atidaryme, pirmiausia priminė dešimtį jau mirusių narių — Zenoną Kolbą, Adomą Varną, Igną Šlapelį, Juozą Kaminską, Juozą Pau-tieną, Teofilų Petraitį, Joną Pilipauską, Mariją Girdvainienę, Vladą Vaicaitį ir Bronių Muriną.

Amerikos lietuvių dailininkų sąjunga profesinės organizacijos pagrindais buvo įsteigta Čikagoje 1956 m. Pirmąją valdybą sudarė pirm. Zenonas Kolba, sekr. Jonas Pilipauskas ir ižd. Vladas Vijeikis. Sąjunga yra įsteigusi antrąją M. K. Čiurlionio galeriją, telkiančią dailės kūrinius nepriklausomai Lietuvai. Jie saugojami lietuviško „Midland Federal Savings“ banko seifuose. Sąjungai vadovauja dabartinė valdyba: pirm. Mikas Šileikis, I vicepirm. seselė Mercedes, II vicepirm. Egilė Rūkstelytė-Sundstrom, sekr. Vera Švabienė ir ižd. Barbora Morkūnienė.

Lietuviškųjų studijų draugija, įsteigta Tasmanijos universitete Hobarte, gegužės 4 d. profesorius ir studentas pakvietė įdomion Algio Taškūno paskaiton „Kapitonas James Cook (1728—1779)“ ir prof. Johann-Adam-Georg Forster (1754—1794): pirmieji Australijos ryšiai su Lietuva“. Vokiečių kilmės gamtininkas Forster, dalyvavęs Australiją suradusioje James Cook ekspedicijoje, pradžioje mokslinį darbą dirbo Australijoje, o 1784—87 m. — Vyrtaurijoje Lietuvos mokykloje Vilniuje, pakeitusioje iš jėzuitų atimtą Vilniaus akademią. Svečias įsteigė zoologijos kabinetą, mokė gamtos tyrimo metodų, skatino jaunimą studijuoti gamtos mokslus. Dirbdamas Vilniuje, gamtininkas J. A. G. Forster parašė „Vilniaus botanikos sodą“, „Vilniaus faunos ir floros dienoraštį“. Rankraščiai buvo saugomi Goettingeno universiteto bibliotekoje. Diskusijose po Algio Taškūno paskaitos dalyvių dėmesys nukrypo į senąjį Vilniaus universitetą, jo mokslines programas, profesorius iš įvairių šalių, net ir tolimosios Australijos.

Knygos bičiulių draugija populiariausia 1986 m. knyga, remdamasi skaitytojų laiškais, paskelbė Vytauto Petkevičiaus romaną „Paskutinis atgailos amžius“. Draugijos valdybos pirm. J. Nekrošius apdovanojimą V. Petkevičiui įteikė Kelmės rajono kultūros namuose.

Kauno dramos teatras savo repertuarą papildė kompoziciniu Vytauto Mačernio poezijos spektakliu „Žmogau apnuoginta širdis“, atliekamu teatro antrojo aukšto priesalyje. Spektaklį paruošė rež. A. Vrubliauskas, kuris taipgi parašė ir scenarijų. Poezijos spektaklyje, be paties A. Vrubliausko, dalyvauja aktorai — R. Staliūnaitė, P. Venslovas ir L. Zelčius, skamba V. Bartulio muzika, atliekama violončelisto S. Bartulio.

Druskininkuose buvo surengtas liaudies ansamblių konkursas „Ratnyčėlė-87“. Vertintojų komisija, vadovaujama Vytauto Četkausko, moterų grupėje geriausiomis pripažino Vilniaus „Svajos“, Alytaus „Gailos“ ir Vilniaus „Lyros“ dainininkes. Vyrų grupėje geriausiųjų vardus išsikovojo Vilniaus „Sigmos“, Anykščių „Anykščelė-87“, Panevėžio „Vyturio“ dainininkai. Mišrių ansamblių grupėje geriausiai pasirodė Klaipėdos „Rapsodija“ ir Vilniaus „Kantilena“.

Idomiai medalių paroda, liečiančių rašytojus ir jų kūrinių veikėjus, vilniečiams Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejuje surengė Šiaulių rajono kolchozas „Už taiką“, steigiantis medalių muziejų. Parodai buvo suteikta apie 300 medalių, atskleidžiančių savotišką literatūros panoramą nuo antikos iki dabartinių dienų. Tie keli dešimčiai autorių medaliai sudarys pradžią steigiamam muziejui. Originaliu rinkiniu džiaugiasi medalių kūrimum pasižymėjęs dail. Erikas Varnas.

Vilniaus operos ir baleto teatras savo repertuarą praturtino milaniečio V. Bellinio (1801—1835) „Normos“ spektakliu. Premjerinį spektaklį Vilniuje paruošė dirigentas V. Virzonis, rež. E. Domarkas, dail. H. Ciparis, chormeisteriai A. Arminas ir R. Tilvikas. Libretą vertė V. Giedra. Pirmoji šios V. Bellinio operos premjera įvyko daugiau kaip prieš 150 metų Milano „La scala“ operos teatre. Vilniuje pagrindinį Normos vaidmenį paruošė trys sopranai — I. Milkevičiūtė, J. Čiurlaitė ir S. Gižaitė. Kitus pagrindinius vaidmenis: mezzo-soprano — N. Ambraziaitė ir A. Stasiūnaitė, tenoro — B. Tamašauskas, A. Tvergas ir Z. Žemaitis, baso — V. Prudnikovas, V. Bakulas ir R. Batalauskas.

Paskutinis ciklo „Prisiminimų vakarai“ renginys Vilniaus meno darbuotojų rūmuose buvo skirtas pirmosios Lietuvos operos dainininkėms: apie 1884 m. gimusiai Liudai Sipavičiūtei-Fedotovai — mezzo-sopranei, Julijai Dvacionaitei (1893—1947) — koloratūriniam sopranui, Vladislavai Grigaitienei (1890—1961) — sopranui, Adelei Galaunienei (1899—1962) — koloratūriniam sopranui, Veronikai Podėnaitėi (1902—1933) — mezzo-sopranui. I. Sipavičiūtė vadovavo lietuvių chorui Maskvoje. Lietuvon grįžusi po I D. karo, dainavo kai kuriuose Kauno operos spektakliuose ir radiofone. J. Dvacionaitė Kauno operai dirbo 1921—30 m., o vėliau priklausė aktorė Kauno jaunimo teatre. V. Grigaitienė, palikusi gilius savo darbo pėdsakus Kauno operoje ir konservatorijoje, dar prisimena vyresnio amžiaus lietuvių. A. Galauniene Lietuvos operos istorijon įėjo kaip Violentos vaidmens atlikėja pirmajame profesiniame G. Verdi „Traviatos“ spektaklyje 1920 m. gruodžio 31 d. Kauno operoje ji dainavo 1920-31 m. V. Podėnaitė, dainavusi Florą pirmuosiuose „Traviatos“ spektakliuose, 1926 m. baigė Šv. Cecilijos konservatoriją Romoje. Dainavimo studijas gilino Paryžiuje. Ją dainuoti kvietė Milano ir Romos operos teatrai. Lietuvon grįžusi 1932 m., Kauno operoje kaip profesinė dainininkė debiutavo G. Verdi „Aidoje“. Vakaro dalyvius su tų dainininkių balsais, išrašytais į senąsias gramofono plokšteles, supažindino jų rinkinį turintis A. Motieka. Apie pirmųjų Lietuvos operos solisčių gyvenimą ir kūrybinę veiklą kalbėjo: muzikologas J. Bruberis, T. Vaičiūnienė, M. Dvacionaitė, V. Sipaitis ir S. Veidžiūnaitė.

V. Kst.

PRISIKELIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 6 3/4 %	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind. 6 3/4 %	nuo 10 1/2 %
1 metų term. indėlius 7 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 7 1/4 %	nuo 10 1/2 %
3 metų term. indėlius 7 1/2 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 8 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-met. palūk. 7 1/2 %	1 metų 9 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk. 8 1/2 %	2 metų 10 %
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 7 1/2 %	3 metų 10 1/2 %
RRSP-1 metų term. ind. 8 %	Su keičiamu nuosimčiu
Specialiąja taup. s-ta 6 1/4 %	1, 2 ir 3 metų 9 1/4 %
Taupomąją sąskaitą 6 %	Draudžiamie asmeninės ir sutar-
Kasd. pal. taupymo sąsk. 6 1/4 %	ties paskolas iki \$15,000 ir narių
Kasd. pal. čekių sąsk. 5 1/4 %	gyvybę iki \$2,000 už santaupas

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 35 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairūs kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Blūdžius
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningos darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PASIRINKITE
SAU NAMĄ -
su
* patyrusiu atstovu
* sąžiningu patarnavimu
* asmeniniu patarimu
ANTANAS GENYS

RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviestų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaninius patalysmus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate
Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Toronto lietuvių golfo rinktinė, laimėjusi pirmą vietą baltiečių turnyre 1986 m. rudenį. Iš kairės: R. Astrauskas, dr. A. Mikelenas, R. Srimaitis, Al. Simanavičius, R. Šimkus, Aug. Simanavičius, A. Stauskas, P. Stauskas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ta ir kerštingumu indusų daugumai Indijoje, norintys nepriklausomos sikų Pandžabo valstybės. Kanados diplomatai Indijoje paneigė politinių sikų pabėgimą iš Pandžabo. Esą iš ten šiuo metu bėga ne sikai, o pastarųjų šaudomi indusai. Kanados paplūdimyje suplėšyti ir išmėtyti dokumentai liudijo, kad 174 asmenų grupė yra atplaukusi ne iš Indijos, o iš Europos. Netrukus buvo surastas ir Halifaxas atitemptas nedidelis 497 tonų talpos transportlaivis "Amelie", birželio 23 d. išplaukęs iš Roterdamo uosto Olandijoje. Kanadoje buvo suimtas transportlaivio švedas savininkas ir kapitonas Rolf Nygren, gyvenantis Ispanijoje, ir iš Britanijos atvykęs sikas Jasvir Singh. Jiedu lankėsi N. Skotijoje ir organizavo nelegaliai atvykusių sikų išlaipinimą.

Teismas Halifaxe nedelsdamas abu nubaudė pinigine \$5,000 bauda, transportlaivio savininkui R. Nygrenui pridėdamas vienerius metus kalėjimo, sikui J. Singui – tris mėnesius. Baumės susilaukė ir ispanas "Amelie" navigatorių Castor Laselle, pakeitęs kapitoną R. Nygreną: piniginės \$2,500 baudos ir vieno mėnesio kalėjimo. Kiti du įgulos nariai ispanai, tiesiogiai nesusieti su sikų atgabenimu Kanadon, buvo paleisti be jokios baudos. Spėjama, kad transportlaivio įgulai priklausė ir du sikai, dabar pasislėpę tariamų politinių pabėgėlių gretose. Atvykėlių apklausinėjimas buvo pradėtas juos laikinai izoliavusioje karinėje bazėje Halifaxe. Advokatus jiems išlaisvinti jau pasamdė Kanados sikų organizacijos. Iš pranešimų paaiškėjo, kad Kanadoje yra 300.000 sikų, turinių pusantro šimto organizacijų.

Visuomenės dauguma, pasipiktinusi dar viena "politinių pabėgėlių" komedija, šį kartą reikalauja nelegaliai atvykusių sikų ištrėmimo iš Kanados. Imigracijos ministeris B. Bouchardas skundžiasi, kad jį saisto tebeveikiantis senasis įstatymas, duodantis per daug laisvės klaidinančių politinių pabėgėlių vardu atvykstančioms grupėms. Spėjama, kad ir šiai sikų grupei, kaip ir pernai atplaukusiesiems tamilams, bus leista pasilikti ir dirbti Kanadoje, kovoti už politinio pabėgėlio teises. Deja, visi žino, kad juos čia atviliojo tik geresnės gyvenimo sąlygos, nieko bendro neturinčios su politine globa. Ministeris pirm. B. Mulroney, nepasirūpinęs skubėsiu varžytų įstatymo pravedimu, su nelegalių sikų grupės atvykimu susilaukė nemalonių problemų. Spaudoje gausėja protesto balsai, reikalaujantys užbaigti komediją tapusį žaidimą su politinės globos teisėmis. Įvairūs sukčiai dabar ir laivais, ir lėktuvais be eilės braunasi Kanadon, o normaliai priimami ateiviai laukia ilgose eilėse. Dėl sukčių antplūdžio savo artimųjų atvykimo ilgai turi laukti net ir oficialiai Kanadon įsileisti ir čia jau legaliai įsikūrę ateiviai. Nelegalių ateivių antplūdis iš Turkijos ir Portugalijos buvo sustabdytas vizomis, o dabar vizas teko įvesti ir brazilams, kurių vien tik š. m. sausio mėnesį Kanadon atskrido ir globos pasirašė 1.500. Jie visi sakosi esą Jehovos liudininkai, persekiojami katalikiškoje Brazilijoje. Anksčiau tokią pat melagingą istoriją pasakojo globos Kanadoje siekę portugalai, taip pat staiga pasidarę Jehovos liudininkais.

tesniais, nes jie tada taps deportacijos įstatymais. Tokiais tuščiais šauksmais daromas spaudimas politikams, bijantiems prarasti balsus rinkimuose. Jie betgi neturėtų užmiršti kanadiečių daugumos reikalavimo, kad pagaliau būtų sustabdytas nelegalus ateivių antplūdis Kanadon. Sukčių, drįstančių vaidinti politinius pabėgėlius, Kanadai nereikia.

Kanados Lietuvių Bendruomenė

KLB švietimo komisijos remiami vyksta į lituanistinius kursus Lemonte liepos 18 – rugpjūčio 1 d.d.: iš Montrealo – Stase Mikalajūnaitė, iš Hamiltono – Ona Žukauskaitė, iš Toronto – Živilė Šelmienė ir Rimas Prakapas. Bus dėstomi universiteto lygio literatūros, lietuvių kalbos ir gramatikos kursai. Dėstys prof. Ant. Klimas, prof. R. Šilbajoris ir kiti.

KLB švietimo komisijos pirm. Algirdas Vaičiūnas praneša, kad dar yra laisvų vietų Dainavoje rengiamoje studijų savaitėje rugpjūčio 16-30 d.d., ragina visus mokytojus, tėvus ir jaunimą joje dalyvauti. Primenama, kad KLB švietimo komisija yra pasirašiusi finansinškai paremti vykstančius į tą stovyklą. Ja besidomintieji prašomi nedelsiant kreiptis į A. Vaičiūną, kuris rūpinasi ne tik registracija, bet ir transportacijos organizavimu. Skambinti: (416) 245-3209 (vakarais); (416) 762-1777 (darbo valandomis).

Tarptautinio vyriausio Juodojo kaspino komiteto posėdyje liepos 8 d. Toronte buvo pranešta, kad sekantys lietuvių vadovauja Juodojo kaspino komitetams įvairiuose pasaulio miestuose: Perth Austrijoje – Petras Čekanauskas, Pariziuje – Jolanta Vaičiūtė, Niujorkoje – Gytis Barzdukas, Čikagoje – Kazimieras Oksas, Filadelfijoje – LB pirm. Alg. Gečys, Los Angeles – Rasa Mažeikaitė. Juodojo kaspino diena rengiama š. m. rugpjūčio 23 d. visame pasaulyje. Tokiam užmojui reikia nemažai lėšų. KLB atstovas komitete Alg. Vaičiūnas ragina visus, remiančius šią veiklą, prisidėti ir finansine parama. Aukos galima siųsti: International Black Ribbon Day Committee, 100 Adelaide St. W., Suite 906, Toronto, Ont. M5H 1S3. Kadangi šis sąjūdis yra laikomas politiniu, neturi teisės išduoti mokesčių kvitų. Komiteto veikla negauna paramos iš valdžios ir išsilaiko tik privačių organizacijų, įmonių ir asmenų aukomis. Inf.

Kanados lietuvių jaunimo grupė, paruošusi balioną ir sibirinių tremimų budetuvę Toronto Nathan Phillips aikštėje iškelus aukštyn su širdies pavidalo figūra, sudaryta iš elektros lempučių. Tai buvo išraiška idejos – mes su jumis, Sibiro tremtiniai
Nuotr. Lino Dauksos

Asmeninės dovanos giminėms Lietuvoje

Galima paremti savo giminės, pasiunčiant jiems pageidaujamų ir naudingų dovanų. Siūlome šiuos praktiškus ir vertingus siuntinius, kurie yra siunčiami oro paštu ir pasiekia gavėjus per labai trumpą laiką.

Siuntinys 12 – 1987 m.

Vyriškas arba moteriškas bluzonas – striukė, išeginiai marškiniai, moderni bliuskutė, vilnonė gėlėta arba nailoninė skarelė, vyriškas arba moteriškas nertinis.

Siuntinio kaina, siunčiant oro paštu \$330

Siuntinys 14 – 1987 m.

Sportinis kostiumas, "Adidas" arba kitokios firmos; jei klientas pageidauja, gali būti vyriškas arba moteriškas, moteriški arba vyriški sportiniai labai geros rūšies batai, puiki bliuskutė.

Siuntinio kaina, siunčiant oro paštu \$250

Pasiunčiame ir pačių klientų sudarytus siuntinius arba sudarome tokius, kaip klientas nurodo. Siunčiame ir ilgo grojimo plokšteles. Persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėtojui būdu.

Z. Juras,

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 01-460-2592

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6 3/4 % už 90 dienų term. indėl.
6 3/4 % už 6 mėn. term. indėlius
7 % už 1 m. term. indėlius
7 1/4 % už 2 m. term. indėlius
7 1/2 % už 3 m. term. indėlius
8 % GIC 1 m. garantuoti
investavimo pažymėjimai
8 1/2 % GIC 2 m. garantuoti
investavimo pažymėjimai
7 1/2 % už pensijų planą
(variable rate)
8 % už 1 m. term. pensijų planą
7 1/2 % už pensijų fondą – RRIF
(variable rate)
6 1/4 % už specialią taup. s-tą
6 % už taupymo s-tas
5 1/4-6 1/2 % kasd. palūkanų sąskaita
5 1/4 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 10 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9 1/4 %
2 metų 10 1/4 %
3 metų 10 3/4 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 %
(variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto).
Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 61 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i

Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSA W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st. w. #101
Islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322
PRINCE EDWARD ir BLOOR – trijų miegamųjų, puikiai išremontuotas, vienaaukstis namas. Kaina – \$239,900.
BABY POINT – gražiai išremontuotas dviejų miegamųjų namas. Kaina – \$179,900.
HIGH PARK – trijų miegamųjų namas su garažu. Kaina – \$164,900.
ISLINGTON-DUNDAS – trijų miegamųjų, labai didelis sklypas. Kaina – \$289,900.
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

allan BROWN
624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- * atlieku visus elektrinius darbus – namų, įstaigų, įmonių
- * parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- * įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- * atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- * uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų).

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA Jums sąžiningai ir draugiškai PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION
Tel. 535-2331
arba 537-2869

SKAITYTOJAI PASISAKO

KRIKŠČIONYBĖS IŠKILMĖS

Šiandien Vilniuje Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje buvo švenčiama Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis. Taip pat tą patį valandą dar keliose Vilniaus bažnyčiose buvo iškilmingas minėjimas ir laikomasi iškilmingos Mišios. Nežiūrint blogo oro, dalyvavo labai daug žmonių. Iškilmės prasidėjo giesme "Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė". Giedojo visi ten esantys. Aš buvau Šv. Petro ir Povilo bažnyčios šventoriuje, nes bažnyčioje vietos nebuvo. Visą laiką lijo smarkus lietus, todėl teko sustoti po lietsargiu. Šventėje dalyvavo ir atstovai iš kitų valstybių, dvasiškai ir kt. Po pamaldų šventoriuje buvo pašventintas atminimo kryžius. Ir kaip keista – šventei pasibaigus nustojo lyti ir saulute pasirodė.

N.N., Vilnius

KARAVANAS TORONTE

Kiekvienais metais ruošiamas Karavano festivalis Toronte lietuviams ir kitoms tautinėms bendruomenėms duoda gerą progą parodyti savo kultūrą, meną, šokių, muziką, tradicijas, kulinariją ir kitas kultūrinės apraškas. Ši kultūrinė reprezentacija mums yra tapusi aktuali nuo pat išvykimo iš Lietuvos. Tačiau įdomu pastebėti, kad istorijos ratas per pasku-

tinus 40 metų yra pasisukęs ta linkme, kuri rodo, kad Karavanas yra reikalingas mums patiems, ne kitataučiams. Lietuvų palikimo karo metu ir nepasiruošę atstovai savo kultūrai ir tautai. Ta reprezentacijos liga tebeserga ir šiandien. Tuo tarpu lietuvių kultūra, kaip ir kiekviena kultūra, turi būti ne tik demonstruojama, bet ir, svarbiausia, gyvenama bei kuriama, papildoma naujais kultūriniais laimėjimais. Lietuviška samonė visame kultūros darbe ir plotyje turi būti pagrindinis veiksnys. Samonė yra tas kultūrinis žibintas, kuris nušviečia veiklos kelią.

Todėl Karavano festivalis turėtų mums tarnauti kaip aukuras, prie kurio susirinkę semiamės lietuviškos šilumos ir kūrybinės minties. Karavanas turėtų mus visus lietuviškai ir kultūriškai atnaujinti ir sustiprinti kiekvienais metais.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės valdyba, vad. Leono Radzevičiaus, nusielpo visų lietuvių gilių pagarbos ir padėkos už taip didįjį reikšmingą ir sunkų lietuviškosios kultūros palaikymo ir populiarinimo darbą. O mūsų visų lietuvių pareiga tą Karavaną aplankyti.

St. Dargis, Torontas

Trisdešimt penkeri metai

Baltiečių moterų siekiai ir veikla Kanadoje

Iš gimtojo lizdo pasitraukusius po II D. karo baltiečius suartino bendras išieško likimas. Baltietės moterys anksti suprato, kad bendromis jėgomis lengviau ginti visų trijų tautų reikalus, skelbti pasauliui patirtas ir vis daromąs jų tautoms skriaudas. Todėl jau 1947 m. Essingene, Vokietijoje, su daryta Pabaltijo moterų taryba. Steigimo iniciatorės buvo: Mall Jurma (estė), Tekla Ermanis-Aizkrauklis (latvė) ir dr. Marija Žilinskienė (lietuvi). Kuri ir tapo pirmąją PMT pirmininke. Vokietijoje įvyko keletas suvažiavimų, buvo rašomi memorandumai laisvojo pasaulio valstybių atstovams Baltijos tautų laisvinimo klausimais, palaikomi ryšiai su Tarptautine moterų lyga ir glaudžiai bendradarbiaujama tarpusavyje.

Prasidėjus emigracijai, buvo nutarta PMT centrą perkelti į Niujorką. Čia ji buvo priimta į "General Federation of Women's Club" ir išvystė labai gyvą politinę veiklą.

Keletui PMT narių iš Vokietijos patekus į Kanadą, pradėta čia jį ieškoti baltiečių bendradarbiavimui tęstinumo ir 1952 m. buvo įsteigta Pabaltijo moterų taryba Toronte. Ji veikia savarankiškai ir nepriklausomai Niujorko centrui. Steigėjomis buvo: Emilija Jurkevičienė-Yurkus (lietuvi), Angelika Gaillite (latvė) ir Johanna Paets (estė). Pirmininkės keitėsi kasmet rotacine tvarka, o nuo 1970 m. pirmininkavimas prailgintas ligi dvejų metų. 35-rių metų laikotarpįje pirmininkėmis buvo šios lietuvės: Emilija Jurkevičienė-Yurkus, Sofija Butkevičienė-Balsienė, Vanda Judzentavičiūtė-Garnelienė, Irena Meikilejohn, Irena Kairienė ir Liucija Kunnapuu. Šiuo metu pirmininkauja latvė Edite Lynch.

PMT rūpinasi baltiečių bendravimu bei kultūrinio bendradarbiavimo. PMT kasmet ruošia arbates arba pietus su paskaitomis, svarstybas, visų trijų tautybių poezijos skaitymus, baltiečių menininkų parodas. Su dideliu pasi-

sekimu praėjo Toronto universiteto Roberts bibliotekoje suruošto gintaro ir jo dirbinių paroda.

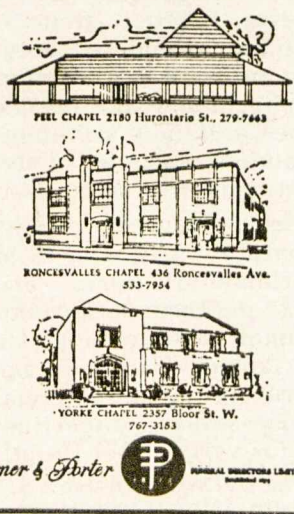
PMT darbuojasi ir politinėje srityje, artimai bendradarbiauja su Kanados baltiečių federacija. Jos talkina Federacijai ruošiant sibirinius minėjimus, Juodojo kaspio dieną ir pan. Taip pat dalyvauja Federacijos rengiamuose Baltiečių vakaruose su parlamentariais Otavoje. Dabartinė pirmininkė latvė Edite Lynch aktyviai pasireiškė Vienoje, platindama atsišaukimus, primenančius neteisėtą Baltijos kraštų prijungimą prie Sovietų Sąjungos ir jų troškimą laisvės.

Užsakykite "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS" kaip dovana jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujakuriams, vienišiams tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui – \$18, reguliari prenumerata – \$22, rėmėjo – \$25, garbės – \$30. JAV-se prenumerata skaituojama amerikietiška doleriais.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

1987 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

4. Rugspjūčio 17 – 28
5. Rugsėjo 2 – 16 6. Spalio 5 – 16

Grupės: gegužės 13, birželio 25 ir rugsėjo 2 lydesiu aš pats. Norintiems nupirkti automobilius arba ir kitus reikmenis. Sudaromi išskirtiniai ir vizos pavieniuoju važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus. Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu.

V. BAČĖNAS
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

Toronto "Gintaro" šokejai atlieka vestuvinį lietuvių šokį metiniame koncerte. Iš kairės: Violeta Slivinskaitė, Daina Kalendraitė, Alvydas Saplys, Lydija Strimaitytė

Metinis balius

(Linksmesnio gyvenimo iškarplė)

— Ruoškis, Dana, jau laikas, — Antanas kystelėjo galvą į kambarį, kur sėdėjo jo žmona ir vartė "Chatelaine".

Pats grįžo į savo miegamąjį, atidarė rūbinę ir rinkosi kaklaraistį. Balius, pobūvis, priėmimas — kaip bėpavadinai, visi geri dalykai. Tai tokia maloni švieselė, kaip šv. Jono vabalėlis tamsią ir šiltą naktį. Šito nė geriausi premijuoti poetai nesugebėtų aprašyti — ot, šito, ką dabar Antanas nešiojo širdy. Kartu ir užsimastė — nei iš šio, nei iš to. Kai buvo jaunas, rodos, tie išėjimai ne tokie jau įdomūs būdavo. Dabar kažkas lyg skubėti verčia. Na, bet kiek ir draugų per 40 metų išgytą!

Pagaliau jis jau atrodė, kaip ir turėjo šiandien atrodyti: tamsiai mėlyna trijų dalių eilutė, dryžuotas kaklaraistis, nutaikytai išlindę baltų marškinų rankogaliai su paauksuotais segtukais. O pats dar ne per daug sumukęs, dar tas pilvukas šiaip sau. Pažiūrėk į draugų pilvėlius, "Molsono" išaugintus. Keliais laiptukais nusileido žemyn, paskambino draugui. Viskas visur tvarkoj. Viskas kaip sutarta. Visas dešimtukas, kaip kokia futbolo komanda, susės apie stalą. Ir emė raizgytis vaizdai: su kuo dar susitiks, apie ką kalbės, kokių naujų anekdotų išgirs. Kaip gi kitaip — Petras ką tik iš Lietuvos grįžo, bus pačių šviežiausių apie partijos pirmininkus ir katiušas. Vėl laiptukais atgal, vėl kystelėjo galvą žmonos kambarin...

— Tu dar nesirengi!? — šūktelėjo išsigandęs, — ką tu galvoji, pavėluosim, jau pusė šešių...

Dana sėdėjo kaip sėdėjusi — nė krust. Tik lėtu judesiu pastūmė žurnalą ant staliuko. Pasuko galvą į vyrą.

— Kas tau!? ... — šis vėl šūktelėjo, jau rimtai išsigandęs, nes kažkas darėsi negero.

— Žinai, Antanai, — ramus ir šaltas balsas pasiekė jo ausis, — aš pagalvoju, kad gal geriau į tą balių nebeikim...

— Na, kas čia dabar pasidarė?... Dabar pagalvojai, kai jau stalas užsakytas ir su visais susitarta. Ką tu čia šneki? Greičiau tik renkis, pasikalbėsime važiuodami... Norėjo išeiti, bet Dana jį sulaukė:

Po programos nušvito užianči salė. Sujudėjo, susiūbavo. Vieni kėlėsi ir skubėjo prie baro, kiti sveikinosi su pažįstamais, spaudė rankas, bučiavo, mojo toliau sėdintiems.

— Susipažinkit, — tarė Petras, — tai mano pusbrolis Rolandas iš Lietuvos, skulptorius.

— Ak, kaip miela matyti svečią iš tėvynės! — entuziastingai Rolando ranką spaudė Antanas.

— Kai tik sutinku ką iš Lietuvos, taip ir norisi kalbėti ir kalbėti, — pasisveikindama pridėjo Dana.

— Esu pasiruošęs ir kalbėti, — atsakė Rolandas, — man labai džiugu ir įdomu papūti tokiame dideliame lietuvių būry...

— Tai ką svečiui? — atsislojęs paklausė Antanas.

— Palauk, noriu tau ką pasakyti.

— Sakyk, ir eime... Programos nebematysim. Pavėluosim. Ar tai bus gražu? ...

— Nesvarbu, nesvarbu. Aš manau, Antanai, kad jau laikas mums nustoti baliavoti...

— Na, ir sugalvojai, ką pasakyti. Sakyk, kad nekaip jautiesi, ar šiaip ką... Dabar "nustoti baliavoti"... Kokie gi čia tau baliavojimai? ...

— O kokių gi tu nori? Mūsų amžiuje jau kitaip reikėtų.

— Dana, Danute, prašau... Eik rengtis... Ko reikėtų ir kaip reikėtų, pasikalbėsime grįžę iš balius. Gerai?... Dėl Dievo neardyk mūsų kompanijos.

— Bet tu, tėvai, pagalvok... Vaikai užaugo. Jų laikas dabar, ne mūsų...

— O koks mūsų laikas: sėdėti sumukus ir laukti graboriaus?

— Kad nors nemauktum, Antanai, tiek daug su tais savo draugais. O paskui vis tas kraujo spaudimas kaltas...

"Teisybė sako ta mano pati, bet kad tos geros teisybės baltgia man visus malonumus nubraukti" — šmėkstelėjo antra teisybė — mintelė.

— Kiek gi čia geriam, — moshetelėjo ranka susigriebęs, — pati žinai, kad su saiku. Pati žinai, kad jau daug ir nebegalim.

— Užtektų dviejų mišinių, ir gana, — užakcentavo žmona. Trumpai-drūtai.

"Geras būtų kontrolės komisijos pirmininkas", — pagalvojo Antanas, o žmonai atsakė:

— Žinoma, užtektų, žinoma... Tik greičiau renkis. Prašau. Važiujom.

— Gerai. Tik atsimink: po du mišinius... Programai pasibaigus, pabūsim valandą ir — namo, kaip padorūs mūsų amžiaus žmonės. Sutariame?

* * *

Žinoma, jiedu pavėlavo. Pirštų galais išlindo apytamais salen ir susėdėjo prie savo draugų. Kėdės truktelėjimo garsas kažkaip lyg papildė dainuojančio choro tenorus, po prakaistu bandančius užgriebti pacias aukščiausias gaidas. Ir šiaip taip viskas pasibaigė geruoju. Kažkas iš kampo šūktelėjo "bis". Kitas kumstelėjo smarkiai plojančiam kaimynui: "Užteks, užteks jau. Dar ko gero išeis ir vėl dainuos. Baliavoti suėjom, ne ploti!"

— Baliavoti suėjom, ne ploti! — salė. Sujudėjo, susiūbavo. Vieni kėlėsi ir skubėjo prie baro, kiti sveikinosi su pažįstamais, spaudė rankas, bučiavo, mojo toliau sėdintiems.

— Susipažinkit, — tarė Petras, — tai mano pusbrolis Rolandas iš Lietuvos, skulptorius.

— Ak, kaip miela matyti svečią iš tėvynės! — entuziastingai Rolando ranką spaudė Antanas.

— Kai tik sutinku ką iš Lietuvos, taip ir norisi kalbėti ir kalbėti, — pasisveikindama pridėjo Dana.

— Esu pasiruošęs ir kalbėti, — atsakė Rolandas, — man labai džiugu ir įdomu papūti tokiame dideliame lietuvių būry...

— Tai ką svečiui? — atsislojęs paklausė Antanas.

Stalas tuojuo buvo visko pilnas. Antanas su Petru, surėmė pečius, gurkšnojo skotišką. Rolandas, iš visų pusių kalbinamas, sukiojosi ir su visais kalbėjosi. Artinosi kai kurie ir nuo kaimyninių stalų susipažinti su svečiu, paklausti — žemaitis ar aukštaitis esąs? Gal pažįstas tą ar aną? Dana dairėsi, visus stebėjo. Lyg nuobodžiavo. Tylesnės buvo ir kitos jų stalo ponios. Apie ką ir bekalbėsi, kai kiekvienam baliuje tie patys veidai. Jokio mergvakario, teisingiau sakant "šauerio" negirdėti. Niekas nenumirė. Na, ligoninės pilnos sergančių, bet negi apie visus apšnekėsi? Ponios laukė grįžtančių nuo baro vyrų, kurie ten dar stačiomis po vieną kitą "ant drąsos" užmetė.

Pagaliau — pirmas valsas. Žinoma, su savom pagal primtą padorią tvarką. Na, ir sukosi, tai kur užkliudami, tai su kuo susidurdami... Vieni išlaikė iki galo, kiti pridusę ir sušilę sėdosi poilsio, dejuodami, kad orkestras per garsus ir per ilgai groja. Sėdosi ir Antanas su Dana.

— Dar nepamiršai, ką namie susitarėm? — paklausė ji.

— Kaip tik ir aš apie tai galvoju, — atsakė vyras ir pažiūrėjo į laikrodį. Pagal sutartį dar koks šokis, dar vienas gurkšnelis — ir namo. Negi iš tikrųjų jau taip ir bus? Jis pasižiūrėjo į Rolandą, paskui į Petrą. Ir kai visi susirinko prie stalo, Antanas pakūždėjo Petrui:

— Pasakyk tam savo pusbroliui, kad Daną pašokdintų... Kitaip mums bus blogai...

Ir pasakė, ir pašokdino vieną šokį. Paskui dar kitą. Atrodė, kad užsimezgė tarp jų kažkoks pokalbis su pasikikimais, su pasmailintais žvilgsneliais. Susiklijavo. Ak, tas balius jau kaip reikiant! ...

Gurkšnojo Antanas ir Petras, ir visi kiti. Buvo vienodai raudoni, visi kalbėjo, niekas nesiklausė, skambėjo susiliesdamos stiklinės, orkestras trenkė tai seniems, tai vėl jauniems, kad tik visi būtų laimingi. Kai Dana grįžo po šokio su Rolando, Antanas taip emė stačiai ir paklausė:

— Na, kaip brangioji, ar nebūsimė primirę to naminio susitarimo? ...

Petras delnu paslėpė šypsni. Tegų ji bala, tą Antaną. Ir drįsta priminti.

— Ir aš apie tai galvoju, Antanėli, bet kad tas laikas taip greitai bėga. Žinai, — pasilenkusi jam kuždėjo ausin, — ponas Rolandas mano, kad aš baigusi "Aušrą", nes sakė, kad aušroskės gerai šokdavusios... Tikras juokdarys. Ir žinai, tu tikriausiai nieko prieš, kad jį pakviečiau pietų. Jis geria tik vėdą. Jei neturi, nupirk...

Tuo tarpu Rolandas uždėjo ranką ant Danos peties:

— Galima dar vieną šokį?

Antanas su Petru vienas kitam mirtelėjo ir nulingavo prie baro.

— Petrai, tu tikras draugas. Kaip žinodamas, sakau tau teisybę, kaip žinodamas, tu atsivežei tą savo pusbrolių. Sakau teisybę, jei ne jis, jau būčiau namie prie "Hockey Night in Canada".

Petras juokėsi. Kratė stiklas, barškėjo ledai ir dantys. Balius buvo tikrai linksmas...

Č. Senkevičius

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 Savininkas — Tom Thompson

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių
laktų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus
nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED

48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" l-mė aukštė.

1700 Bloor Street West
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

"ALL THE
CHOICE IN THE
WORLD"

**MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD.** (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO

Anapilio žinios

Jau paruošta rodomui garsinė spalvota vaizduojanti apie Lietuvos krikščionybės ir palaimintojo arkiv. Jurgio Matulaičio iškilmes Romoje. Ji buvo rodoma Wasagoje liepos 19, sekmadienį, po 10 ir 11 v. pamaldų. Anapilio salėje ji bus rodoma liepos 26, sekmadienį, po 9.30 v. ir 11 v. Mišių. Tai įspūdingos, istorinės iškilės, kurias visi turėtų pamatyti.

Kun. E. Putrimas dar dvi savaites kapelionaus "Kretingoje" lietuviai nekalbančių vaikų stovykloje.

Grupė tautiečių, dalyvavusių Lietuvos krikščionybės iškilmėse Romoje, nuvyko Lietuvon. Kai kurie dalyvavo palaimintojo Jurgio Matulaičio iškilmėse Marijampolėje. Visi laimingai grįžo Kanadon.

— Paukojo parapijai: \$2,000 — iš a.a. Broniaus Daugvilos palikimo; \$100 — dr. A. V. Valtulio, dr. R. Zabieliauskas; a.a. kunas St. Kulbio paminklui: \$10 — Juozas Jakubauskas.

— Mišios liepos 26, sekmadienį, 9.30 v. — už Monkevičių mirusių, 11 v. — už a.a. Bronių Znoting; Wasagoje 10 v. — už a.a. Oną Kanapienę, 11 v. — už a.a. Oną Jonaitienę.

Lietuvių namų žinios

— LN poilsio stovykla rengia metų pranciskų stovyklavietėje Wasagoje rugpjūčio 8-16 d.d. Administracinis personalas: komendantas A. Sukauskas, pavaduotojai — V. Samulevičius ir Z. Revas, virėjas — V. Birštonas. Stovyklos metu numatytos dvi L. Balsio paskaitos. Bus rodomas J. Miltenio gamintas filmas. Rytinei mankštai vadovaus O. Klbingaitienė, vakarui lauzams vadovaus J. Maniūška ir L. Mačionienė.

— Rugpjūčio 15, šeštadienį, įvyks "Aušros" ir "Vycio" sporto klubų krepšinio komandų rungtynės. Varžysis dėl LN pereinamosios taurės. Vakare ruošiamą gegužinė su menine programa. Bus užkandžių ir vaisvandžių baras, loterija ir kitos įvairybės. Šokiams gros muz. V. Povilonis. Wasagoje atostogaujantieji tautiečiai kviečiami lankytis stovykloje, dalyvauti paskaitose, gegužinėje bei naudotis stovyklos virtuvės patarnavimu. Stovyklą rengia LN vyrų būrelis. Platesnę informaciją teikia ir registraciją veda V. Kulnys tel. 769-1266.

— LN visuomeninės veiklos komitetas renkasi posėdžio liepos 28, antradienį, 8 v.v. Įėjimas per "Lokio" svetainę.

— LN ligonių lankytojai renkasi posėdžio liepos 22, trečiadienį, 8 v.v. Galutinę prisidėti prie ligonių lankymo kviečiami dalyvauti.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms ir viešnioms už taip gražų man suruoštą mergvakarį, už vertingas ir gražias dovanas. Ypačinga mano padėka vyriausios rengėjoms, mano tetoms, krikšto mamai Herta, Gerda, ir Irenai Povilaitienėms, Ester May, A. Langienei, I. Delkuvienėi, kurios įdėjo tiek daug darbo. Ačiū už gražias gėles, kurios puošė stalus, už sužadėtušų skanumynus, už jūsų nuoširdumą, laiką, darbą, ir labai vertingas dovanas. Aš ir John liekam labai dėkingi.

Su meile ir dėkingumu —

Kristina Povilaitytė

A. a. Šalkauskienė, 83 m. amžiaus, mirė 1987 m. liepos 18 d. slaugos namuose. Prieš septynerius metus jai buvo padaryta operacija, po kurios buvo ištikta paralyžiaus. Velionė palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse liepos 21 d. iš lietuvių evangelijos Išganytojo šventovės. Jos liūdi vyras Stasys Šalkauskas, dukros Irena, Nijolė, sūnus Kęstutis, gyvenantis Kalgaryje, ir kiti artimieji.

A. a. dr. Broniaus Povilaitio antrųjų mirties metinių progą velionės žmona Monika Povilaitienė paskyrė 100 dolerių auką "Tėviškės žiburiams", kuriuose velionis ilgai bendradarbiavo.

A. a. mūsų Mamytės Pranas Siminkeviciūnės vienerių metų mirties sukaktį minėdami, skiriame 100 dolerių auką "Tėviškės žiburiams", kuriuos ji mėgo bei rūmė.

Duktė Prima Saplienė, šeima ir sūnus Vitas

Pagerbdama savo bičiulę a.a. Eleną Šaltmirenę, Leonkadija Česėkienę paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

A. a. Elenos Šaltmirenės atminimui Ona ir Vytas Pulikiai paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$15.00.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį savaitgalį stovyklavietėje "Kretinga" buvo pašventinti du nauji pastatai — koplyčia ir salė. Iškilmėse dalyvavo vysk. P. Baltakis, OFM, provincijolas kun. P. Barius, OFM, klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM, stovyklos kapelionas kun. Edis Putrimas ir visi stovyklautojai bei svečiai.

— Wasagoje, "Kretingos" stovyklavietėje, jau prasidėjo antroji lietuvių kilmės lietuviai nekalbančių vaikų stovykla su 128 stovyklautojais. Baigsis rugpjūčio 1 d., 11 v. Vadovai: komendantas A. Kakevičius, kun. E. Putrimas, br. S. Kenne, br. M. Bearce, St. Stončius, L. Mitchell, R. Čepas, R. Paskočiūnienė, L. Kuliaivienė, G. Čepaitė, S. August, A. August, K. Kriščiūnas, A. Barysaitė, dr. G. Girdauskaitė-Szabo, Virėjos: Bonner, Enskaitienė, Gagne, Kriščiūnienė, Hurst. Ūkvedžiai: p. Kairys, p. Gverzdys. Stovykla naujų stovyklautojų nepriima, nes vietos užpildytos. Stovyklos tel. (705) 429-2788.

— Mišios stovyklavietėje "Kretinga" vasaros metu atnaujamoms 11 v. kiekvieną sekmadienį.

— Ruošiasi tuoktis Ina Lukoševičiūtė su Morkum Sungaila.

— Parapijai aukojo: \$100 — a.a. Pranas Siminkeviciūnės mirties metinių progą šeima; \$60 — J. B. Maziliauskai; \$50 — A. Gačionis, R. I. Paškauskas, D. Šaltmirus.

— Mišios liepos 26, sekmadienį, 8.30 v. — už a.a. Alfonsą Jukną, 9.20 v. — už a.a. Karoliną Prišėpionienę, 10.15 v. — prašant sveikatos Onutei, 11.30 v. už parapiją, 8.30 v. — už a.a. Eleną Tuišnylenę.

Savo mamytės a.a. Konstančijos Šmilgienės atminimui Adelė Šmitienė paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

A. a. Viktoro Palio atminimui vietoj užuojautos V. I. Ignaičiai paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

Juodojo kaspino diena — rugpjūčio 23, sekmadienį. Demonstracija — Nathan Phillips aikštėje 2.30 v.p.p. KLB Toronto apylinkės valdyba ragina visus apylinkės lietuvius dalyvauti šioje demonstracijoje, tuo prisimenant ne tik 1939 m. pasirašytą Molotovo-Ribbentropo sutartį, kuria naciai ir sovietai pasidalino Europą, bet ir šiandien daromas skriaudas už geležinės uždangos bei kitur. Toronto lietuviams organizaciniame komitete atstovauja KLB Toronto apylinkės valdybos narys Kęstutis Budrevičius.

Grįžusių iš okupuotos Lietuvos tautiečių žiniomis, Marijampolėje liepos 12, sekmadienį buvo laikomos iškilmingos pamaldos prie palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio karsto vietinėje šventovėje. Pamaldos baigtos Maironio giesme, tapusia antruoju himnu, "Lietuva brangi". Dalyvių buvo apie 40.000. Būrys tautiečių, stovėjusių šventovėje, sugiedojo Lietuvos himną. Milicijos buvo daug, bet ji iškilėms nekludė.

Šiuo metu iš Lietuvos Toronte vieši keletas lietuvių pas savo gimines bei pažįstamus. Jų tarpe yra ir Gintas Žilys iš Klaipėdos. Jis yra ten naujai įsteigto muzikinio lietuvių teatro režisierius (artistic director), kuriam tenka organizuoti naująją instituciją. Lydimas kompozitoriaus Prano Šopagos, svečias aplankė Anapilį, lietuvių kapines, kuriose 1966 m. palaidotas jo tėvas, ir kitas Toronto lietuvių institucijas. Savo pažįstamus apdovanojo lietuviškais ženklais ir muzikinėmis plokštelėmis, kurių viena vadinasi "Žiūrų kaimo etnografinis ansamblis", kita "Pakalkių vakaronė" — Luokės etnografinis ansamblis". Mėnesį paviešėjęs Kanadoje, svečias grįš KLB padon, kur jo laukia 100 asmenų kolektyvas ir nauji atsakingi darbai.

"Tėviškės žiburį" bendradarbis fotografas Vl. Bacevičius, dalyvavęs Lietuvos krikščionybės iškilmėse Romoje, atsiuntė laišką iš Vatikano ir pluoštą nuotraukų. Laiške mini, kad kaip fotokorespondentas prašęs tinkamos vietos iškilmėse, gavęs pažadą, bet tas pažadas nebuvo tesetas. Iš Vatikano su Lietuvos sukaite pašto ženklais išsiuntęs 230 laišku ir sumokėjęs 250.000 lirų. Kebumą sudarė sugedęs foto aparatas ir paso netekimas (kažkas pavogė).

Antras atviras metinis lietuvių beisbolo (Coed 3 Pitch Softball)

turnyras

1987 m. rugpjūčio 1, šeštadienį, ir rugpjūčio 2 sekmadienį, Kinsman Field, Mosley Street, Wasaga Beach prie Beacon.

DIENOS METU — "Beer Garden" ir "Barbecue", VAKARE — šokiai.

Komandų ir paskirų asmenų registracija.

Įėjimas: komandai — \$100, asmeniui — \$10.

Smulkesnių informacijų teirautis pas Rick Drešerį, 71 Botfield Ave., Etobicoke, Ontario M9B 4E3.

Namų telefonas: (416) 233-8788, darbo: 233-3334.

Terminas registruotis — 1987 m. liepos 24 d.

Rengia ir visus dalyvauti kviečia —

Toronto lietuvių sporto klubas "Jungtis"

Maldinė kelionė

Ryšium su Lietuvos krikščionybės sukaite ir paskelbimu palaimintuoju arkivyskupo Jurgio Matulaičio Kanados lietuvių katalikų centras rengia maldinę kelionę į Kanados kankinių šventovę Midlande š. m. rugpjūčio 2, sekmadienį. Pamaldos prasidės procesija prie lietuvių kryžiaus 2.30 v.p.p. Pamaldas laikys ir pamokslą pasakys vysk. P. Baltakis. Giedos Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, vadovaujamas D. Deksnytės, ir visi pamaldų dalyviai. Dalyvauti kviečiamos visos lietuvių parapijos, organizacijos su savo vėliavomis ir pavieniai asmenys. Autobusas iš Toronto į Midlandą išvažiuos 11.30 v. nu. Prisikėlimo šventovės ir grįš 6.30 v. Kaina — \$14. Registruotis iš anksto tel. (416) 533-0621.

Prašymai stipendijai

Kun. P. Ažubalo vardo stipendijų fondas iš gaunamų palūkanų kasmet skiria stipendiją studentui ar studentei, kurie gyvai reiškiasi lietuviškoje veikloje ir studijuoja lituanistinę arba jai artimus mokslus. Šių metų stipendijai gauti prašymai su trumpu savo studijų ir veiklos aprašymu priimami iki 1987 m. rugpjūčio 10 d. Šiuo adresu: Dr. A. Kazlauskienė, 128 Dunn St., Oakville, Ont. L6J 3E2.

Stipendijų fondas

Prie Kanados lietuvių fondo veikiantis A. ir T. Kojelaitių stipendijų fondas duoda stipendijas iki \$2,500 siekiantiems mokslo laipsniui, iki \$2,000 — studentams, iki \$1,000 — lankantiems Vasario 16 gimnaziją. Be to, fondas apmoka už mokslo lankantiems lituanistinį seminarą ir moka premijas studentams, parašiusiems rašto darbą profesoriumi iš lituanistikos.

Stipendijos ir premijos mokamos bet kurio krašto jauniui. Prašymai joms gauti priimami ir svarstomi bet kurio laiku. Prašant stipendijų, reikia nurodyti savo finansinę padėtį, lietuvišką veiklą ir ką studijuoja. Pastaruoju laiku \$1,500 stipendija paskirta Brazilijos lietuvaitei S. Žutaiti, studijuojančiai Čikagoje architektūrą.

Prašymų stipendijoms ir premijoms gauti siųsti: KLF A. ir T. Kojelaitių stipendijų fondo komisijai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1A6.

L. Tamošauskas, stipendijų k-jos pirmininkas

Ontario parlamento opozicijos vadas L. Grossmanas atsiuntė "TŽ" laišką, kuriame neigiamai pasisako apie Meech Lake susitarimą dėl Kanados konstitucijos. Esą Kvebekui padaryta nuolaida imigracijos srityje, pagal kurią 25-30% ateivių tektų Kvebeko provincijai, prisitaikant prie jos reikalavimų. Žymus nuostolis ateivių, nepriimtinas Kvebekui, esą negalėtų imigruoti Kanadon. Taip pat esą teisiskai neaiškus terminas, taikomas Kvebekui, būtent "distinct society". Juo remdamasis Kvebekas esą galės leisti įstatymus, palankius prancūzams, bet nepalankius kitom tautybėm.

Marlin Travel

AUSTRALIJA

VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

Kelionė lėktuvu iš Toronto \$1999.00 kan.
iš Montrealio arba Otavos \$2019.00 kan.

Teiraukitės dabar pas Raimundą Valadką
Tel. (416) 279-4235
2959 Bloor St.W. (arti Royal York gatvės)
tel. 231-1061

Marlin Travel Marlin Travel

"Juodojo kaspino" sąjūdžio centrinis komitetas yra Toronte. Jam vadovauja estas Markus Hess, talkinamas įvairių tautybių atstovų. Šiuose miestuose sąjūdžio komitetas vadovauja lietuviams: Čikagoje — K. Oksas, Los Angeles — D. Mažeikaitė, Niujorke — G. Barzdukas, Filadelfijoje — A. Gečys, Prancūzijos Paryžiuje — J. Vaičiūtytė, Australijoje Perth — P. Čekanauskas.

Toronto Lietuvių namų valdyba birželio 18 d. posėdyje paskyrė "Tėviškės žiburiams" \$250 auką. Laiškę, kurį pasirašė LN valdybos pirm. J. V. Šimkus ir ižd. dr. J. Slivinskis, sakoma: "Lietuvių namai tikisi, kad ši parama prisidės prie Jūsų užsibrėžtų tikslų įgyvendinimo ir tolimesnio lietuvių išlaikymo". Dėkojame LN už dosnią paramą.

Vasario 16 gimnazijai paaugojo Kanados lietuvių fondas \$2,000, kredito kooperatyvas "Parama" — \$1,500, KLB moterų dr. J. Delhi skyrius — \$100, Veronika Kalendrienė, Romualdas Žiogarys ir Jonas Žėkas — po \$20. Dėkojame aukojusiems ir laukiame daugiau aukų berniukų bendrabučio ir apdegusios pilies atstatymo išlaidoms. L. Tamošauskas, KLB švietimo k-jos narys

Vienas "TŽ" skaitytojas atsiuntė angliško laikraščio (pavadinimas ir data nepažįstama) išskarpą, kurioje Simono Wiesenthalio atstovas Kanadoje Sol Littmanas kritikuoja Kanados parlamento nario iš Edmontono Bill Lesich pareiškimą, esą ir žydų elgesys II D. karo metu nėra be priekaištų; jie iškelia savo holokausto aukas, bet ukrainiečiai nukentėjo žymiai daugiau. Jis priminė ukrainiečių badmetį 1932-33 m., kurį, Stalino pavestas, sukėlė L. Kaganovičius, pramonės ministeris. S. Littmanas, Žydų kongreso atstovas L. Dolgoy ir jų advokatas I. Cotler pasisakė prieš tokį pareiškimą, kenkiantį abiejų tautybių santykiams.

Kanados teisininkų draugija (The Canadian Bar Association — Ontario) atsiuntė laišką "TŽ", kuriame praneša apie jos turimą paskaitininkų biurą. Organizacijos, kurios domisi kuriais nors teisiniais klausimais, gali kreiptis į minėtą draugiją, kuri parūpins pageidaujama paskaitininką. Aktuali os temos šiuo metu: testamentų sudarymas, namų pirk-

mas-pardavimas, autovežimių drauda. Ontario vyriausybės sudaryta komisija pasiūlė įvesti visuotinę autovežimių draudą, apimančią visus atvejus, nepaisant kaltumo ar nekalto. Teisininkų draugija mano, kad tokia sistema yra susijusi su tam tikromis problemomis: nekalta nukentėjęs praras savo teisę kreiptis į teismą, antra, nėra garantijos, kad draudos mokeskis bus mažesnis — jis gali būti net didesnis. Draugijos adresas: Suite 1000, 120 Adelaide St. W., Toronto, Ont. M5H 1T1, TDX104. Tel. (416) 869-1047.

PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas su Ponia liepos 17 d. lankėsi Toronte, tarėsi su KLB valdybos pirmininku adv. A. Pacevičiumi, aplankė "TŽ" redakciją ir painformavo apie būsimus PLB darbus: politinę konferenciją Vašingtone, PLB seimą ir kultūros kongresą 1988 m. Toronte. Pastarojo programos apmatali jau sudaryti, kviečiami paskaitininkai, meninių programų atlikėjai ir pan. Atskirą rūpestį sudaro informacijos centras, kuris numatytas steigti Filadelfijoje. Ten gyvena ir JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkas rašytojas Vyta. Volertas, perėmęs pirmininkavimą iš A. Gečio.

Etnokultūrė Kanados konferencija (The National Conference on Visible and Ethnic Cultural Minorities), posėdžiavusi Toronte š. m. birželio 26-28 dienomis, nutarė steigti institutą sekti didžiai spaudai bei žiniasklaidai, liečiančiai tautines-rasines grupes Kanadoje. Tais atvejais, kai kuri nors grupė bus vaizduojama iškreiptai, paniekinančiai, institutas imsis atitinkamų žygių. Iki šiol tam reikalui veikia tikaiti Ontario spaudos taryba, kuri svarsto skundus prieš periodinę spaudą.

Kanados teisingumo ministeris Ray Hnatyshyn atsiuntė laišką Baltiečių karo veteranų lygos Kanadoje pirmininkui S. Jokubaičiui. Jame ministeris atskai į minėtos organizacijos raštą, pasiūstą min. pirm. B. Mulroniui karo nusikaltėlių klausimu. Laiškė rašoma apie tuo reikalu parlamentui pateiktą įstatymo projektą "Bill-C71". Teisėjo Deschenes komisija pasisakiusi prieš amerikinio pobūdžio įstaigos organizavimą Kanadoje. Vyriausybė pritarianti šiai rekomendacijai ir neke-

MONTREALQUE

Paulius Mališka, gavęs dijakono šventimus Romoje ir patarnaves Šv. Tėvui ir vysk. A. Vaičiui iškilmingose Mišiose Romoje, grįžo atostogų į gimtąjį Montrealį. Dabar AV šventovėje ir klebonijoje nuoširdžiai padeda vietos kunigams.

Kun. Alfonsas Grauslys iš Čikagos šiai vasarai vėl atvyko į Montrealį ir apsisistoj AV klebonijoje. Savo išsamiais pamokslais domina klausytojus, nors vasarą nedaug parapijiečių atvyksta pamaldoms.

Kun. Izidorius Sadauskas, SDB, išvyko į JAV aplankyti giminių.

Ruošiasi tuoktis: Loretta Povilaitytė su Roberto Tombari, Mykolas G. J. Alinauskas su Jessica M. Singh, Ina Lukoševičiūtė su Morkum Sungaila iš Toronto, Livi-ja Stankevičiūtė su Algirdu Bo-

beliu iš JAV ir Nijolė Matusevičiūtė su Alan Ph. Foster.

Linda (Blauzdžiūnaitė) ir George Greenspoon susilaukė dukrelės Kristinos, kuria džiaugiasi broliukas ir sesutė. Janina ir Albinas Blauzdžiūnai džiaugiasi naująja dukraite.

A. a. Jonas Braukyla mirė liepos 3 d. Palaidotas iš AV šventovės Notre Dame des Neiges kapinėse liepos 7 d.

A. a. Vincas Mikalauskas, 67 m. amžiaus, mirė liepos 10 d. Palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės liepos 13 d. B.S.

Mirus a.a. Stasei Verbylienei, artimieji draugai paaugojo Kanados lietuvių fondui: \$30 — V. Kačergius, J. Tanner; \$20 — V. Murauskas; \$10 — J. Adomaitis, J. Kęsgailienė, A. Kudžma, J. Piečaitis.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS

Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS — AUTOMOBILIAI — ATSAKOMYBĖ — GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — Virš \$21,000,000; REZERVAS — virš \$600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	8 1/2%	Taupymo — special.	5 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo — su gvv. dr.	5 %
1 metų	7 3/4%	Taupymo — kasdienines	4 1/2%
180 d. - 364 d.	7 1/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	6 3/4%	Pensijų — RRSP — term.	8 1/2%
60 d. - 119 d.	6 1/2%	Pensijų — RRSP — taup.	6 %
30 d. - 59 d.	6 1/4%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 9 3/4%, asmenines — nuo 10 3/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00	—	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00	—
Penktadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00	—
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	—	10.30 — 12.30

tinanti steigti tokias įstaigas. Ji taip pat pritarianti Deschenes komisijos rekomendacijai tirti kiekvieną atvejį atskirai pagal teisinius Kanados reikalavimus jos esančių institucijų rėmuose.

Kanados parlamente jo narys Alan Hedway (York East) š. m. birželio 11 d. padarė šį pareiškimą: "Vakar estų, latvių, lietuvių ir ukrainiečių kilmės kanadiečiai turėjo 15-tąsias eukmenines pamaldas Otavoje. Tos pamaldos yra laikomos kiekvienais metais priminti mums visiems nuo šešių iki 10 milijonų žuvusių ukrainiečių žmogaus sukelta bade, priminti mums milijono, t. y. vieno iš 6 estų, latvių ir lietuvių, su naikintų arba deportuotų Sibiran, priminti mums visiems tebesitęsiančios tautinės, kultūrinės, religinės, kalbinės priepaudos Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje ir Ukrainoje."

Sergio Marchi, torontietis, liberalų partijos ir Kanados parlamento narys atsiuntė "TŽ" pareiškimą, kuriame teigiamai vertina daugiakultūrę parlamento komisiją bei jos paruoštą memorandumą, kuriame siūloma dabartinei Kanados vyriausybei steigti daugiakultūrių reikalų departamentą, išleisti atitinkamą įstatymą, paskirti daugiakultūrių reikalų komisarą. Pasak S. Marchi, Kanada yra ne tik dvikalbis kraštas, bet ir daugiakultūris. Tai esą turėtų būti įrašyta ir Kanados konstitucijoje.

Užsieniečių studentų skaičius Kanadoje sumažėjo dėl pabrangusio mokesčio už mokslą. Ontario kolegijų bei universitetų ministeris G. Sorbara paskelbė naują programą, pagal kurią skiriama penkių milijonų dolerių suma paramai atrinktų užsieniečių studentų. Dabar užsieniečiai studentai turi mokėti \$2,200 papildomo mokesčio akademinių laipsnių kursuose. Gavusieji Ontario vyriausybės paramą mokės tiek pat, kiek kanadiečiai. Bet tokie atrinkti studentų galės būti tik tie, kurie iki vieno tūkstančio trijų semestrų laikotarpiui.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniška įrūša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

JAUNA VEDUSIŲ PORĄ įieško buto Toronte. Skambinti telefonu 292-9540.

PARDUODAMAS GERAI PRIŽIURĖTAS VASARNAMIS trijų miegamųjų su kabina ant didelio sklypo Wasaga Beach vietovėje. Kaina — \$69,000. Skambinti telefonu 457-1083 po 6 v.v.

DAŽAU, tapetuoju kambarius ir namus. Skambinti po 9 val. vak. tel. 276-6799.

LIETUVAITĖ MERGAITĖ įieško nedidelio buto prieinama kaina High Park rajone, arti susisiekimo. Skambinti vakarais į Oshawą (collect) tel. 1-576-9016.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

IŠNUOMOJAMAS vasarnamis Wasaga Beach prie vandens. Skambinti vakarais telefonu 845-8218, dienos metu 845-5021.

NORĖČIAU RASTI rimtą, nerūkančią,